

26945/2024/KHK

KUKHK-40101/ZP/2023-37

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

VÁŠ DOPIS ZN.:

ZE DNE:

NAŠE ZNAČKA (č. j.): KUKHK-40101/ZP/2023-37

Dle rozdělovníku

VYŘIZUJE:

Ing. Aleš Novák

ODBOR | ODDĚLENÍ:

odbor životního prostředí a zemědělství | oddělení ochrany přírody a krajiny

MOBIL:

725 560 755

E-MAIL:

anovak@kr-kralovehradecky.cz

DATUM: 13.03.2024

Počet listů: 2

Počet příloh: 0/listů: 0

Počet svazků: 0

Sp. znak, sk. režim: 241.5, A5

VEŘEJNÁ VYHLÁŠKA

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové (dále jen krajský úřad) jako orgán ochrany přírody věcně a místně příslušný podle ust. § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 písm. g) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a dále dle ust. § 75 odst. 1 písm. d) a ust. § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZOPK), v souladu s § 25 a § 172 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád), tímto

zveřejňuje

opatření obecné povahy, kterým se povoluje podle ustanovení § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. a), b) a c) zákona v zájmu ochrany volně žijících živočichů, v zájmu prevence závažných škod zejména na dobytku a ostatních typech majetku a v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti, výjimku ze základních podmínek ochrany dle § 50 odst. 1 a 2 zákona jedinců zvláště chráněného vlka obecného (Canis lupus) na území Královéhradeckého kraje mimo území Chráněné krajinné oblasti (Broumovsko, Orlické hory, Český ráj a Krkonošského národního parku a mimo území národních přírodních rezervací a národních přírodních památek a jejich ochranných pásem.

Krajský úřad tímto opatřením obecné povahy, v souladu s ustanoveními § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. a), b) a c) ZOPK, povoluje výjimku ze zákazu rušit, chytat a nebo usmrcovat jedince vlka obecného, kteří budou vyhodnoceni podle kritérií Pohotovostního plánu pro řešení situací při výskytu **problematických jedinců vlka obecného** (schváleného deklarací Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství č.j. MZP/2023/630/1108 ze dne 5.5.2023 a publikovaného ve Věstníku MŽP, srpen 2023, částka 7, dále jen „Pohotovostní plán“) jako problematičtí (tedy od stupně II. závažnosti situace výše ve smyslu tabulky č. 1 Pohotovostního plánu), a dále výjimku ze zákazů držet nebo dopravovat jedince odchycené nebo usmrcené na základě této výjimky.

V souladu s ustanovením § 25 správního řádu je tato vyhláška umístěna na úřední desce krajského úřadu a pro dálkový přístup na elektronické úřední desce na webu www.kr-kralovehradecky.cz a dále na úředních deskách obcí, jejichž správní obvod je řízením dotčen. Dnem vyvěšení je den vyvěšení na úřední desce správního orgánu, který písemnost doručuje, tj. krajského úřadu. Patnáctým dnem po vyvěšení se písemnost považuje za doručenou, byla-li též zveřejněna způsobem umožňujícím dálkový přístup.

z p. Aleš Novák, v.r.
odborný referent na úseku
ochrany přírody a krajiny

Příloha:

- Opatření obecné povahy č. j. KUKHK-40101/ZP/2023-36

Vyvěšeno dne:

Sejmuto dne:

26938/2024/KHK

KUKHK-40101/ZP/2023-36

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

VÁŠ DOPIS ZN.:
ZE DNE:
NAŠE ZNAČKA (č. j.): KUKHK-40101/ZP/2023-36

VYŘIZUJE: Ing. Aleš Novák
ODBOR | ODDĚLENÍ: odbor životního prostředí a zemědělství | oddělení ochrany přírody a krajiny
MOBIL: 725 560 755
E-MAIL: anovak@kr-kralovehradecky.cz

DATUM: 12.03.2024

Počet listů: 28
Počet příloh: 0/listů: 0
Počet svazků: 0
Sp. znak, sk. režim: 246.2, A10

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

VEŘEJNÁ VYHLÁŠKA

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, jako příslušný orgán ochrany přírody (dále také „krajský úřad“ nebo „OOP“) podle ustanovení § 77a odst. 4 písm. i) a k) a § 77a odst. 5 písm. d) a o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon“ nebo „ZOPK“), v souladu s ustanovením § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)

I.

povoluje podle ustanovení § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. a), b) a c) zákona v zájmu ochrany volně žijících živočichů, v zájmu prevence závažných škod zejména na dobytku a ostatních typech majetku a v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti, výjimku ze základních podmínek ochrany dle § 50 odst. 1 a 2 zákona jedinců zvláště chráněného vlka obecného (*Canis lupus*) zařazeného dle § 14 odst. 2 vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 395/1992 Sb. a přílohy č. III této vyhlášky do kategorie kriticky ohrožený, konkrétně výjimku ze zákazu rušit, chytat a nebo usmrcovat jedince vlka obecného, kteří budou vyhodnoceni podle kritérií Pohotovostního plánu pro řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka obecného (schváleného deklarací Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství č.j. MZP/2023/630/1108 ze dne 5.5.2023 a publikovaného

ve Věstníku MŽP, srpen 2023, částka 7, dále také „Pohotovostní plán“) **jako problematičtí** (tedy od stupně II. závažnosti situace výše ve smyslu tabulky č. 1 Pohotovostního plánu), a dále **výjimku ze zákazů držet nebo dopravovat jedince odchycené nebo usmrcené na základě této výjimky.**

Podmínky uplatňování výjimky

Postup dle Pohotovostního plánu lze uplatnit v případě problematických jedinců vlka obecného pouze za těchto podmínek:

- 1) **vyhodnocení příčin a okolností chování daného jedince či jedinců** provedené Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen „AOPK ČR“) prokázalo, že se jedná o chování klasifikované v II. a III. stupni závažnosti situace podle Pohotovostního plánu a Pohotovostní štáb (dále také „PŠ“) ustavený dle čl. 4.3 Pohotovostního plánu stanovil v zápisu ze svého jednání konkrétní opatření a postup adekvátní dané situaci (chování jedince/jedinců vlka obecného),
- 2) jsou **uplatňována pouze opatření a postup stanovený Pohotovostním štábem** (zápisem z jeho jednání), a to, s ohledem na podmínku neexistence jiného uspokojivého řešení ve smyslu § 56 odst.1 zákona, **vždy od mírnějších** (posílení preventivních opatření dle čl. 5.3 Pohotovostního plánu, plašení aj. averzivní podmiňování dle čl. 5.4 Pohotovostního plánu) až po případné odstranění jedince z populace,
- 3) v případě jedince, jehož chování bude klasifikované v II. a III. stupni závažnosti situace, resp. případů, kdy to je s ohledem na závažnost a naléhavost možné a potřebné, bude zajištěn **intenzivní monitoring, resp. sledování a sběr informací** za účelem stanovení příčin a způsobu řešení smělého, problematického či kritického chování vlka (ve smyslu čl. 5. 1 Pohotovostního plánu); jako součást monitoringu je možné provést odchyt jedinců a instalaci telemetrického sledovacího zařízení,
- 4) v případě jedince, jehož chování bude klasifikované v II. a III. stupni závažnosti situace, bude zajištěno **averzivní podmiňování** (systematické plašení), pokud to Pohotovostní štáb stanoví jako adekvátní opatření s ohledem na podmínku neexistence jiného uspokojivého řešení (podle podmínky č. 2) k odvrácení či omezení smělého, problematického či kritického chování konkrétního jedince/jedinců vlka obecného,
- 5) v případě jedince, jehož chování bude vyhodnoceno dle podmínky č. 1 ve III. stupni závažnosti situace **jako kritické** (ve smyslu tabulky č. 1 Pohotovostního plánu) nebo v případě, kdy je na základě vyhodnocení dle podmínky č. 1 zřejmé, že jedinec **opakovaně překonává** řádně provedená a funkční preventivní opatření k zabezpečení hospodářských zvířat doporučená *Standardem na ochranu hospodářských zvířat před útoky velkých šelem*¹, a je **Pohotovostním štábem, formou zápisu z jednání, potvrzeno, že neexistuje jiné uspokojivé řešení**, bude v návaznosti na splnění podmínky č. 2 **zajištěno odstranění jedince z populace**; odstraněn z populace může být pouze jedinec či jedinci prokazatelně spojení s řešeným problematickým chováním - dle situace se může jednat o konkrétního jedince nebo více členů smečky, pokud problematické způsoby chování přejali a nebo takové chování přetrvává,
- 6) Pohotovostní štáb projedná **způsob provádění** monitoringu, averzivního podmiňování anebo odstranění jedince či jedinců z populace dle podmínek č. 3 - 5 a ve spolupráci s dotčenými subjekty, kteří se na jejich provádění budou podílet (uživatelé honiteb,

¹ Standard AOPK ČR: Ochrana hospodářských zvířat před útoky velkých šelem, SPPK E 02 006

příslušnými odborníky aj.) upřesní kdo a jak postup zajistí; způsob, podmínky a upřesnění organizačního zajištění Pohotovostní štáb uvede v zápise ze svého jednání,

- 7) při **odchytu** (pro účely definované v podmínce č. 3 nebo 5) budou použity pouze metody s využitím živochytných odchyťových zařízení (živochytný sklopec nebo zařízení soft catch trap a Belisle foot snare použitelná pro odchyt vlka v souladu s vyjádřením Evropské komise (Ref. Ares (2018)1412230 - 14/03/2018) k Nařízení Rady (EHS) č. 3254/91, případně další metody pro bezpečný a šetrný odchyt živých jedinců adekvátně k dané situaci) při dodržení dalších povinností stanovených zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů,
- 8) při **použití odchyťových** zařízení bude technicky zajištěno sledování jejich aktivace a osoby pověřené Pohotovostním štábem k realizaci odchytu budou v **pohotovosti** tak, aby zajistili dojezd k odchycenému jedinci v co nejkratším termínu s ohledem na zajištění welfare odchycených jedinců,
- 9) usmrcení jedince (při odstranění jedince z populace podle podmínky č. 5) lze provést **pouze střelnou zbraní** a v souladu s dalšími podmínkami zákona č. 449/2001 Sb. o myslivosti. Pokud jde o podmínky způsoby lovu, je s ohledem na okolnosti, pokud to následné rozhodnutí dle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti umožní, možné provedení odlovu jedince také v noci, s pomocí noktovizoru i usmrcení v odchyťových zařízeních. Usmrcení jedince je možné rovněž **po odchytu injekčně** za použití veterinárních preparátů,
- 10) provedení odchytu či usmrcení bude tím, kdo jej provedl, zdokumentováno (zaznamenání místa a času, fotodokumentace, případně zaznamenání tělesných údajů jedince) a telefonicky nebo jinou vhodnou formou bude provedení **bezodkladně oznámeno председови Pohotovostního štáбу a OOP**; pořízená dokumentace bude následně председови Pohotovostního štáбу a OOP zaslána v co nejkratším termínu prostřednictvím elektronické pošty nebo datových schránek,
- 11) po nezbytnou dobu bude zajištěno **uchování celého neporušeného jedince** za účelem jeho prohlídky a získání údajů a vzorků k dalšímu využití v zájmu ochrany druhu. Místo uložení kadáveru a způsob jeho přepravy dohodne Pohotovostní štáb a uvede v zápise ze svého jednání. Usmrceného jedince nebo jeho části může **dopravovat pouze osoba, která usmrcení provedla nebo osoba, kterou určí Pohotovostní štáb** v zápise ze svého jednání. O dalším využití usmrceného jedince a povolení držení a dalšího nakládání s ním bude rozhodnuto v rámci samostatného řízení dle § 56 zákona,
- 12) OOP a AOPK ČR bude Pohotovostním štábem každoročně k 31. 1. předložena **písemná zpráva o činnostech provedených podle této výjimky** za uplynulý kalendářní rok, která bude obsahovat také zhodnocení realizovaných činností ve vztahu k řešené situaci.

II.

stanoví podle ustanovení § 5 odst. 6 zákona opatření k regulaci (odstranění) kříženců vlka obecného a psa, za těchto podmínek:

- 1) v případě podezření na přítomnost **křížence vlka obecného a psa** AOPK ČR zajistí vyhodnocení, zda konkrétní jedinec je křížencem vlka obecného a psa (tj. zda se ve smyslu Pohotovostního plánu jedná o jedince, u něhož je křížení zjevné nebo je možné jej identifikovat jako křížence v 1. generaci na základě genetických analýz) a Pohotovostní štáb ustavený dle čl. 4.3 Pohotovostního plánu následně **stanoví v zápisu ze svého jednání konkrétní opatření k odstranění křížence z přírody** adekvátní dané situaci, včetně postupu a organizačního zajištění jejich provedení obdobně dle podmínky č. I.6 tohoto opatření obecné povahy; **uplatňována budou pouze opatření a postup stanovený Pohotovostním štábem** (zápisem z jeho jednání),
- 2) **v případě odchyty** (pro účely případného potvrzení křížence dle podmínky č. 1 nebo odstranění křížence z přírody) budou použity metody a postup dle bodu I. 7 a 8,
- 3) usmrcení jedince křížence vlka a psa identifikovaného v souladu s podmínkou č. 1 lze provést **pouze střelnou zbraní** a v souladu s dalšími podmínkami zákona č. 449/2001 Sb. o myslivosti. Usmrcení jedince je možné i **po odchyty injekčně** za použití veterinárních preparátů,
- 4) **provedení odchyty či usmrcení** bude tím, kdo jej provedl, zdokumentováno (zaznamenání místa a času, fotodokumentace, případně zaznamenání tělesných údajů jedince) a telefonicky nebo jinou vhodnou formou bude provedení **bezodkladně oznámeno председови Pohotovostního štábu a OOP**; pořízená dokumentace bude následně председови Pohotovostního štábu a OOP zaslána v co nejkratším termínu prostřednictvím elektronické pošty nebo datových schránek,
- 5) po nezbytnou dobu bude zajištěno **uchování celého neporušeného jedince** za účelem jeho prohlídky a získání údajů a vzorků k dalšímu využití v zájmu ochrany druhu. Místo, způsob uložení kadáveru, způsob jeho přepravy a další nakládání s ním určí Pohotovostní štáb a bude uvedeno v zápise z jeho jednání.

III.

povoluje podle ustanovení § 43 odst. 1 zákona výjimku ze základních podmínek ochrany přírodních rezervací (PR), konkrétně ze zákazu dle ust. § 34 odst. 1 odchytávat vlka obecného a jeho křížence, na území přírodních rezervací (PR) v kompetenci krajského úřadu, tj. mimo území CHKO Broumovsko, CHKO Orlické hory, CHKO Český ráj, území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma a mimo území národních přírodních památek a rezervací včetně jejich ochranných pásem (NPP a NPR) ve smyslu ust. § 77a odst. 3 zákona, a uděluje souhlas podle § 44 odst. 4 zákona k činnosti omezené dle bližších podmínek ochrany zvláště chráněných území - přírodních památek (PP) a rezervací v kompetenci krajského úřadu, tj. mimo území CHKO, území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma a mimo území NPP a NPR, za účelem provádění nezbytných opatření stanovených podle bodu I. a II. tohoto opatření obecné povahy, s tím, že při provádění opatření, zejména při vstupu či vjezdu do území a umisťování odchytových zařízení je nezbytné vždy omezit zásahy do přírodního prostředí na nejnezbytnější míru a postupovat tak, aby nedošlo k ohrožení nebo poškození předmětu ochrany zvláště chráněného území; Pohotovostní štáb stanoví v zápise ze svého jednání společně s podrobnostmi provedení dle podmínky I.6 a II.1 také případné podmínky provádění opatření ve zvláště chráněném území a dle těchto podmínek je v souladu s bodem I.1 tohoto opatření obecné povahy nezbytné postupovat.

Toto opatření obecné povahy se vztahuje na celé území Královéhradeckého kraje v kompetenci krajského úřadu, tj. mimo území velkoplošných chráněných území (CHKO Broumovsko, CHKO Orlické hory, CHKO Český ráj), území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma a mimo území národních přírodních památek a rezervací včetně jejich ochranných pásem.

Opatření obecné povahy je platné do 31. 12. 2033.

Odůvodnění

Krajský úřad, jako příslušný orgán ochrany přírody podle ustanovení § 77a odst. 4 písm. i) a k) a odst. 5 písm. d) a o) zákona, přistoupil k vydání tohoto opatření obecné povahy, kterým se povoluje výjimka dle § 56 zákona ze základních podmínek ochrany jedinců druhu vlk obecný, jako zvláště chráněného druhu dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. v kategorii kriticky ohrožený, pro řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka obecného, současně stanoví opatření k regulaci (odstranění) případných kříženců vlka obecného a psa dle § 5 odst. 6 zákona, pokud by byl výskyt křížence v přírodě zjištěn a současně povoluje výjimku podle § 43 odst. 1 zákona k činnostem zakázaným na území přírodních rezervací dle § 34 odst. 1 písm. e) zákona a uděluje souhlas podle § 44 odst. 4 zákona k činnostem vázaných na souhlas orgánu ochrany přírody dle bližších ochranných podmínek uvedených ve zřizovacích dokumentech PR a PP pro účely řešení uvedených situací při výskytu problematických jedinců vlka či regulaci (odstranění) křížence.

Vlk obecný byl v minulosti na území ČR i v řadě dalších Evropských zemí prakticky vyhuben. V posledních letech se vlci začali z okolních zemí šířit na území ČR ve větší míře a dochází ke vzniku trvalého osídlení a ustálení vlčích teritorií na našem území. V případě nedostatečné prevence jsou vlci schopni začít využívat i snadno dostupné, avšak zcela nežádoucí zdroje potravy (nezabezpečená stáda hospodářských zvířat, živočišné odpady v okolí sídel a podobně), a to může vést v důsledku až k narušení přirozených vzorců chování, habituaci a následně i nárůstu bezpečnostních rizik pro obyvatele. Na takové chování je pak nezbytné nahlížet jako na „problematické“ a řešit jej, přičemž mohou nastávat i situace, v nichž je nezbytné postupovat bezodkladně nebo včas použít vhodná opatření k prevenci či omezení vzniku nevhodného chování jedinců vlka.

Naléhavost včasného řešení takových situací je umocněna skutečností, že s ohledem na sociální chování vlků, může docházet k předání, resp. učení nevhodných návyků u dalších jedinců, případně až v rámci celé smečky. K problematickému chování může docházet také v případě jednotlivých jedinců, jež z důvodu zdravotních omezení nebo jiného handicapu nejsou schopni získávat přirozeně potravu a začnou využívat např. zmíněné dostupné živočišné odpady v okolí sídel, s čímž pak opět souvisí možná bezpečnostní rizika. Rizikové z hlediska nežádoucího či problematického chování a současně i z hlediska ochrany genofundu populace vlka jsou rovněž případy křížení mezi vlky a psy (přičemž za křížence je na místě považovat jedince, u něhož je křížení zjevné nebo je možné je identifikovat jako křížence v 1. generaci na základě genetických analýz).

Problematické chování konkrétních jedinců vlka může mít různý charakter, intenzitu i příčiny, a je proto nezbytné vyhodnocení takového chování a přijetí opatření adekvátních jeho důvodům a hrozcím rizikům – od odstranění nevhodných podnětů a zamezení vznikajícího problematického chování prostřednictvím prevence, přes využití averzivního podmiňování

až po okamžitou reakci v případě bezprostředního ohrožení zdraví osob nebo odstranění kříženců z populace. Ve všech případech je nezbytné, aby subjekty provádějící opatření přijímaná v rámci řešení problematického, kritického či ohrožujícího chování vlka (tedy zejména provádějící odchyt, případně usmrcení) postupovaly v souladu s platnými právními předpisy.

Vlk obecný je směrnicí Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, zařazen mezi druhy vyžadující tzv. přísnou ochranu ve smyslu čl. 12 směrnice. V rámci zákona a vyhlášky č. 395/1992 Sb. je vlk zařazen mezi zvláště chráněné druhy v kategorii kriticky ohrožený. Dle ustanovení § 50 odst. 1 a 2 zákona je pak zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje těchto živočichů (jednotlivých jedinců), zejména je usmrcovat, zraňovat, chytat, rušit a také zákazy jedince zvláště chráněného druhu držet a dopravovat (a to, s ohledem na § 48 odst. 4 zákona, včetně mrtvých jedinců či jejich částí).

Ustanovení § 56 zákona zakládá možnost povolení výjimky z těchto zákazů a stanovuje podmínky a důvody, za nichž je možné povolení vydat. Výjimku je konkrétně možné povolit v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody a jedná-li se druh chráněný současně podle práva EU (jako je tomu u vlka) současně za předpokladu, že neexistuje jiné uspokojivé řešení, povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany a jedná se o jeden z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 zákona. Mezi tyto důvody, resp. zájmy, mj. patří zájem veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti, prevence závažných škod, zejména na úrodě, dobytku, lesích, rybolovu, vodách a ostatních typech majetku a také zájem ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a ochrany přírodních stanovišť (přičemž v tomto případě může jít i o zájem ochrany druhu, který je předmětem řízení o povolení výjimky). **Týká-li se výjimka blíže neurčeného okruhu osob může ji orgán ochrany přírody povolit při splnění stanovených podmínek též opatřeními obecné povahy dle § 171 a násl. správního řádu. Zákon dále umožňuje dle § 5 odst. 6 stanovit opatření k regulaci křížence (omezení jeho výskytu nebo odstranění z přírody), a to rozhodnutím nebo též opatřeními obecné povahy.**

V souvislosti s prováděním opatření nezbytných k řešení situací pro výskytu problematických jedinců vlka a nebo odstraněním křížence mohou být dotčeny také zákazy a omezení dané zákonem ve zvláště chráněných územích. Jedná se především o potřebu samotního odchytu jedinců vlka a kříženců, což je činnost na území PR dle § 34 odst. 1 písm. e) zákona zakázaná. Dále se jedná o vjezdy na území PR a PP, umístování odchytových zařízení a činnosti s tím spojené, což jsou činnosti uvedené v bližších ochranných podmínkách ve zřizovacích dokumentech některých zvláště chráněných územích a jsou tak vázány na předchozí souhlas krajského úřadu podle § 44 odst. 4 zákona.

Vlk je zároveň zákonem č. 449/2004 Sb., o myslivosti, řazen mezi druhy zvěře, které nelze obhospodařovat lovem, nebyla-li k jejich lovu povolena výjimka podle předpisů na ochranu přírody. V souvislosti se zařazením vlka mezi zvěř je tak v návaznosti na povolení výjimky dle § 56 zákona nezbytné při provádění odchytu a lovu postupovat také podle podmínek stanovených zákonem o myslivosti. Zajištěny musí být rovněž podmínky stanovené zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, a dalšími předpisy.

Jako metodický a koncepční dokument přijalo Ministerstvo životního prostředí (dále „MŽP“) v r. 2020 **Program péče o vlka obecného**. V návaznosti na to připravilo MŽP ve spolupráci

s Ministerstvem zemědělství (dále „MZe“) za účelem omezení habituace vlků, zajištění bezpečnosti lidí a prevence závažných škod v důsledku problematického chování jedinců vlka **Pohotovostní plán pro řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka obecného**, který dne 5. 5. 2023 MŽP a Mze jako ústřední orgány státní správy ochrany přírody i myslivosti společně schválili. Pohotovostní plán byl zveřejněn ve Věstníku MŽP (srpen 2023, částka 7). Pohotovostní plán stanoví pravidla pro flexibilní a transparentní řešení situací výskytu jedinců vlka obecného s doloženým problematickým (nebezpečným) chováním. Součástí Pohotovostního plánu je specifikace právních podmínek, věcná kategorizace chování vlka od přirozeného až po problematické, a především stanovení postupu pro řešení situací, kdy vlk vykazuje chování smělé, nebojácné až kritické, s cílem tyto situace řešit, a to včetně případného odstranění problematického jedince či jedinců. Pohotovostní plán proto stanovuje předpoklad vydání nezbytných povolení (výjimky dle § 56 zákona, stanovení opatření k regulaci kříženců dle § 5 odst. 6 zákona, výjimky a souhlasu dle § 43 a 44 zákona a také rozhodnutí dle § 39 a 41, případně i § 45 odst. 2 zákona o myslivosti) tak, aby bylo možné v případě potřeby bezodkladně aplikovat nezbytná opatření.

Současně Pohotovostní plán zakládá roli tzv. pohotovostního štábu (dále také „PŠ“), který by měl garantovat potřebnou transparentnost a odbornost postupu v jednotlivých případech. PŠ na základě vyhodnocení příčin a závažnosti chování, které provede AOPK ČR, stanoví, jaká opatření se konkrétně uplatní a jak budou realizována, přičemž zajistí, aby při uplatnění opatření byla odpovídajícím způsobem zohledněna podmínka neexistence jiného uspokojivého řešení a současně byly zohledněny další podmínky stanovené právními předpisy.

PŠ bude složen ze zástupců AOPK ČR, zástupce krajského úřadu, Policie ČR, Krajské veterinární správy Státní veterinární správy, Českomoravské myslivecké jednoty a podle místa výskytu problematického jedince, se do činnosti PŠ zapojí zástupce (starosta) dotčené obce či obcí, uživatelé honiteb, poškození chovatelé hospodářských zvířat a dle potřeby odborníci spolupracující na realizaci opatření a poradenství ohledně dostupných technik a zkušeností. Aktivování PŠ podle Pohotovostního plánu předchází sběr všech dostupných informací o potenciálně problematickém chování vlků realizovaném AOPK ČR a jeho vyhnocení dle závažnosti definované tabulkou č.1 Pohotovostního plánu. PŠ je aktivován od hodnocení situace stupněm závažnosti II. a vyšším. Pohotovostní štáb pak pod vedením předsedy rozpracuje plán opatření pro konkrétní situaci a konkrétní problematické jedince a zajistí ve spolupráci s relevantními orgány a subjekty (uživatelé honiteb, policie, odborníky aj.) realizaci nezbytných opatření v souladu s legislativními požadavky.

Toto opatření obecné povahy tak v souladu s Pohotovostním plánem a v návaznosti na výše uvedené povoluje pro nezbytné případy řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka obecného výjimku podle ustanovení § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. a), b) a c) zákona ze zákazů stanovených § 50 odst. 2 zákona, konkrétně ze zákazu rušit, chytat a nebo usmrcovat jedince vlka obecného a ze zákazů držet nebo dopravovat odchycené nebo usmrcené jedince (na něž se ochrana vztahuje dle § 48 odst. 4 zákona), stanovuje opatření k regulaci (odstranění) případných kříženců vlka a psa podle § 5 odst. 6 zákona a současně povoluje pro účely provádění nezbytných opatření k řešení situace při výskytu problematického jedince vlka či odstranění křížence výjimku dle § 43 odst. 1 zákona ze zákazů uvedených § 34 odst.1 pro přírodní rezervace ve správě krajského úřadu a uděluje souhlas dle § 44 odst. 4 zákona k činností dle bližších podmínek ochrany v PR a PP v kompetenci krajského úřadu. Vzhledem k tomu, že postup v případě výskytu problematického jedince vlka či křížence bude vyžadovat zapojení více různých subjektů, jak pracovníků AOPK ČR a odborníků při

monitoringu dle čl. 5.1 Pohotovostního plánu, tak dalších osob, zejména uživatelů honiteb dle místa výskytu při naplňování dalších opatření, a konkrétní výčet všech dotčených osob není předem znám, je naplněna podmínka zákona a správního řádu pro využití formy opatření obecné povahy ve smyslu § 171 a násl. správního řádu.

Důvodem povolení výjimky je zajištění podmínek pro řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka obecného, zejména v případech, kdy by docházelo k ohrožení bezpečnosti a zdraví osob, tj. v případech ve smyslu § 56 odst. 2 písm. c) zákona. Současně jsou za problematické chování podle Pohotovostního plánu (tabulky č. 1) považovány i ty případy, kdy by docházelo ke škodám na hospodářských zvířatech při opakovaném překonávání řádně provedených a funkčních preventivních opatření k zabezpečení hospodářských zvířat (provedených v souladu se *Standardem na ochranu hospodářských zvířat před útoky velkých šelem*²) a řešení takových případů je možné považovat za zájem prevence závažných škod ve smyslu § 56 odst. 2 písm. b) zákona.

Včasný a adekvátní řešení problematického chování jedinců vlka je však i prevencí případného rozšíření takového způsobu chování, učení se ze strany dalších jedinců v rámci smečky, a je tedy také součástí ochrany druhu ve smyslu § 56 odst. 2 písm. a) zákona. Stejně tak se tento důvod, resp. zájem ochrany samotných potenciálně problematických jedinců či ostatních členů smečky uplatní, pokud jde o nezbytný monitoring a určení příčin a okolností chování, při němž může být nezbytný odchyt jedince - takový monitoring umožňuje následně stanovit adekvátní opatření a zacílit je skutečně jen na jedince spojené s problematickým chováním. Povolení výjimky je tak s ohledem na uvedené také v zájmu ochrany přírody ve smyslu § 56 odst. 1 zákona a zejména zajištění bezpečnosti a zdraví osob je současně jednoznačně jiným převažujícím veřejným zájmem ve smyslu tohoto ustanovení (a to i vzhledem ke skutečnosti, že přítomnost jedince z problematickým chováním, zejména pokud jde o chování v nejvyšších stupních závažnosti, není žádoucí ani z hlediska ochrany ostatních jedinců a druhu jako celku a intenzita zájmu ochrany daného jedince je tím tedy snížena).

Povolení výjimky stanovené tímto opatřením obecné povahy se v souladu s Pohotovostním plánem týká pouze problematických jedinců vlka, přičemž celý postup by měl vést pokud možno k identifikaci konkrétních problematických jedinců a volbě řešení, které bude adekvátní dané situaci. Případné odstranění jednotlivých jedinců s narušeným chováním z volně žijící populace nepovede k negativnímu ovlivnění zachování či dosahování příznivého stavu druhu v ČR ve smyslu podmínky stanovení § 56 odst. 1 zákona, neboť jejich zapojení do rozmnožování a působení v populaci není žádoucí s ohledem na riziko přenosu nežádoucích vzorců chování a jejich eliminace naopak přispěje k dosažení či následně udržení příznivého stavu (v kontextu společenské udržitelnosti). Uplatnění postupu podle tohoto opatření obecné povahy, zejména pokud jde o odstranění jedince z populace, se předpokládá jako výjimečné, pouze v nezbytných, nejzávažnějších případech (ve smyslu tabulky č. 1 Pohotovostního plánu) a nedojde tedy významnému ovlivnění početnosti druhu ani narušení dalších charakteristik rozhodných pro hodnocení stavu druhu.

Povolení výjimky formou opatření obecné povahy má v daném případě preventivní charakter, má umožnit adekvátní a včasný řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka obecného (které by v případě řešení povolení individuálními správními akty, v každém jednotlivém případě, nebylo možné s ohledem na správní lhůty apod. zajistit) a s ohledem na to je podmínka neexistence jiného upokojivého řešení stanovená § 56 odst. 1 zákona

² Standard AOPK ČR: Ochrana hospodářských zvířat před útoky velkých šelem, SPPK E 02 006

zohledněna jak v rozsahu povolovaných zásahů a jejich podmínek, tak je současně stanovena jako základní princip pro postup PŠ a stanovení konkrétních opatření z jeho strany adekvátně k řešené situaci. Povolení výjimky se týká celé škály situací, které mohou s (potenciálně) problematickým chováním jedinců vlka souviset a také tedy celého komplexu možných řešení, kdy ale bude po vyhodnocení situace, včetně zajištění případného intenzivního monitoringu ve smyslu čl. 5.1 Pohotovostního plánu, využito vždy nejvhodnější a nejméně invazivní řešení, od odstranění příčin a nežádoucích podnětů (jako je např. dostupnost živočišných odpadů v okolí sídel), zajištění averzivního podmiňování (tedy systematického plašení, pokud je v daném případě možné využít) a až v případě jejich selhání nebo v těch nejzávažnějších případech bude přistoupeno k odstranění jedince z populace. V některých případech může být být příčinou problematického chování (např. pohybu jedince a vyhledávání potravy v blízkosti sídel) zranění, zdravotní omezení či jiný handicap takového jedince - takové situace je rovněž nutné posoudit a zvolit řešení s ohledem na stav daného jedince i míru rizik. V případech škod na hospodářských zvířatech je přednostně nezbytné zajistit opatření k prevenci a minimalizaci vzniku škod (provedení opatření dle *Standardu AOPK ČR: Ochrana hospodářských zvířat před útoky velkých šelem, SPPK E 02 006*) a jako problematické chování, které by bylo řešeno až případným odstraněním jedince z populace, je pak možné hodnotit jen ty případy, kdy dochází k opakovanému překonávání řádně provedených a funkčních ochranných opatření (tj. jde již zjevně o cílené, naučené chování, které z hlediska závažnosti škod a jejich trvání i rizika přenosu takového chování odpovídá důvodům pro uplatnění výjimky dle § 56 odst. 2 písm. b) zákona).

Podmínky stanovené v části I. tohoto opatření obecné povahy specifikují postup řešení situací při výskytu jedince vlka s problematickým chováním a podmínky jednotlivých opatření, jež budou přijata.

Konkrétně je v rámci podmínek č. 1–6 zakotven postup, který by měl na základě vyhodnocení dané situace, její závažnosti, příčin apod. vést k aplikaci adekvátních opatření, které stanoví PŠ při respektování podmínky neexistence jiného řešení. Uplatněna by měly být vždy taková opatření k řešení situace, která budou adekvátní dané situaci a příčinám chování jedince, a to vždy od mírnějších po ta, které představují významnější zásah do přirozeného vývoje daného jedince či jedinců vlka (tedy od neinvazivních opatření spočívající především v odstranění podnětů, které k nevhodnému chování, jako je přibližování k sídlům, vedou, přes případné plašení aj. averzivní podmiňování až po případné odstranění z populace).

Součástí tohoto postupu bude zajištění případného intenzivního monitoringu, resp. sledování a sběru dalších informací vedoucích k upřesnění poznatků o tom, jaké je chování daného jedince či jedinců a jaké jsou jeho příčiny. Toto sledování může zahrnovat sběr a analýzu vzorků (trusu, srsti apod.), použití záznamových zařízení (fotopasti) a dalších metod sledování pohybu jedinců bude-li to nezbytné, odchyt jedinců, jejich označení telemetrickým zařízením (obojkem) a následné sledování jejich aktivity. Ve vybraných případech bude smysluplné zajistit averzivní podmiňování (systematické plašení či zastrasování) k odvrácení či omezení nežádoucího chování jedinců (podmínka č. 4). Cílem odborně provedeného averzivního podmiňování je propojení si nežádoucího (vlastního) chování jedince vlka s nepříjemným prožitkem až mírnou bolestí tak, aby je od dalšího obdobného počínání v budoucnu odradilo. Podmínka č. 5 pak specifikuje v jakých případech je možné přistoupit k odstranění jedince z populace, tj. odchytu či usmrcení (odstřelu, veterinární utracení) jedince s tím, že jde o případy, které budou buďto vyhodnoceny ve III. stupni závažnosti situace, jako kritické (ve smyslu tabulky č. 1 Pohotovostního plánu) nebo případy, kdy je na základě vyhodnocení zřejmé, že jedinec opakovaně překonává řádně provedená a funkční preventivní opatření

k zabezpečení hospodářských zvířat doporučená *Standardem na ochranu hospodářských zvířat před útoky velkých šelem*³. Před tím, než bude k odstranění jedince přistoupeno, je nezbytné, aby PŠ důsledně vyhodnotil, že neexistuje jiné uspokojivé řešení a potvrdil to formou zápisu ze svého jednání. Pokud tedy nebyly příčiny a závažnost situace od počátku zřejmé, je nezbytné, aby PŠ potřebný postup a opatření projednal opakovaně, zhodnotil dostupné informace (vzešlé z monitoringu, resp. sledování a sběru informací dle podmínky č. 3) právě s ohledem na podmínku neexistence jiného uspokojivého řešení. Cílem (a k tomu by měl sloužit i případný monitoring) by mělo být vždy to, aby byl odstraněn z populace pouze jedinec či jedinci prokazatelně spojení s řešeným problematickým chováním – nicméně dle situace se může jednat i o více členů smečky, pokud problematické způsoby chování přejali, resp. problematické chování přetrvává. To by však mělo být ověřeno a po odstranění jedince je tedy potřebné vyhodnotit (vč. případného dalšího monitoringu), zda se problematické chování vyskytuje i u dalších jedinců, zda a z jakých příčin situace přetrvává a výše popsaný postup pak případně opakovat. V rámci jednání PŠ by měly být (v souladu s podmínkou č. 6) upřesněny také podmínky postupu při monitoringu, resp. sledování (vč. odchyty jedinců), averzivním podmiňování a samozřejmě zejména při odstranění jedince z populace a řešeno celkové organizační zajištění.

V rámci podmínek č. 7–9 jsou následně upřesněny metody odchyty či usmrcení jedinců a stanoveny podmínky jejich použití. V případě odchyty (jak pro účely monitoringu dle podmínky č. 2, tak případně přímo odchyty jedince s problematickým chováním v rámci jeho odstranění z populace) jsou stanoveny pouze metody umožňující odchyt živých jedinců a to jednak prostřednictvím živochytných odchyťových zařízení, tak případně dalších šetrných metod podle dané situace. Použití těchto odchyťových zařízení, které jsou konstruovány tak, aby bylo minimalizováno riziko zranění odchyťovaných zvířat, se předpokládá zejména u jinak zdravých jedinců a mimo zastavěná území.

Jak již bylo zmíněno, problematické chování jedince však může být spojeno kupříkladu i se zdravotním omezením, zraněním či handicapem a zejména v takovém případě pak bude na místě využít i jiné šetrné metody odchyty (včetně např. použití narkotizační střely či šipky, které lze použít jen cíleně na menší vzdálenost). Podmínkou č. 8 je pak s ohledem na welfare odchycených jedinců stanoven požadavek na technické zajištění sledování aktivace odchyťového zařízení (tj. použití čidla aktivace s GSM modulem atp.) a co nejrychlejšího dojezdu a vyproštění jedince. Samozřejmě při odchyty je nezbytné respektovat také další podmínky stanovené zákonem č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání a s ohledem na zařazení vlka mezi zvěř, také zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti (dle výkladu MZe je i odchyt lovem ve smyslu tohoto zákona).

Podmínka č. 9 pak v návaznosti na podmínku č. 5 upřesňuje metody přípustné v případě usmrcení jedince. S ohledem na uvedené zařazení vlka mezi zvěř se uplatní primárně odstřel za použitím střelné zbraně při splnění všech dalších souvisejících podmínek zákona o myslivosti, včetně skutečnosti, že odstřel (lov) může provést pouze osoba oprávněná dle tohoto zákona. V rámci podmínek stanovených tímto opatřením obecné povahy není omezena roční ani denní doba provedení odchyty či odstřelu jedince, nicméně dle situace (její závažnosti, ale i realizovatelnosti) může být provedení nutné i v nočních hodinách, resp. mimo dobu stanovenou v § 45 odst. 1 písm. m) zákona o myslivosti. V rámci podmínky č. 9 se proto připouští i případný lov v noci a za použití noktovizoru, pokud to bude nezbytné a bude to součástí povolení vydaných dle zákona o myslivosti. Kromě toho se obdobně připouští použití

³ Standard AOPK ČR: Ochrana hospodářských zvířat před útoky velkých šelem, SPPK E 02 006

střelné zbraně k usmrcení jedince v odchyťovém zařízení (opět, pokud to bude součástí povolení dle zákona o myslivosti) a usmrcení (utracení) jedince v odchyťovém zařízení s použitím veterinárních přípravků. Ve všech těchto případech platí předchozí podmínky stanovené opatřením obecné povahy a usmrcení jedince, jeho odstranění z populace, je posledním krokem, který je možné realizovat pouze na základě posouzení neexistence jiného řešení v rámci jednání PŠ. V rámci toho bude rovněž upřesněno, jak bude provedení organizačně zajištěno, přičemž opět platí, že to je provázáno zejména s podmínkami stanovenými zákonem o myslivosti.

Podmínkou č. 10 je stanoveno informování PŠ a krajského úřadu o provedení odchytu či usmrcení, tj. osoba, která odchyt či usmrcení dle předchozích pokynů PŠ provede, předá informace co nejrychleji vhodnou formou, telefonicky atp. PŠ a krajskému úřadu a následně doplní podrobnosti, jako jsou údaje o místě a času provedení, fotodokumentace aj. prostřednictvím e-mailu nebo datových schránek.

Na to navazuje **podmínka č. 11**, která zakotvuje povinnost uchovat jedince pro účely odběru vzorků atp., přičemž PŠ určí, kde bude kadáver uložen a kdo jej případně bude přepravovat. Výjimka stanovená tímto opatřením obecné povahy se nevztahuje na další dlouhodobé držení a využití mrtvého jedince či jeho částí. O tom bude následně rozhodnuto v souladu s § 56 zákona v samostatném řízení (do té doby bude jedinec uložen místě určeném PŠ).

Závěrečná **podmínka č. 12** pak již řeší zajištění přehledu (kontroly) nad prováděnými opatřeními a jejich reportingu v souladu s požadavky zákona.

V návaznosti na požadavky kladené § 56 odst. 7 ve spojení s § 5b odst. 3 zákona na obsah povolované výjimky dle § 56 zákona lze shrnout, že v případě problematických jedinců vlka obecného je podmínkami tohoto opatření omezen počet na jednotlivé jedince, nejvýše do počtu jedinců smečky, pokud by u nich došlo k přenosu naučeného nežádoucího, nebezpečného chování, resp. toto přetrvávalo. V rámci podmínek č. 7–9 jsou upřesněny způsoby a metody odchytu, případně usmrcení problematických jedinců a současně i časové okolnosti, které jsou budou primárně záviset na okolnostech řešené situace, ale připuštěna je i možnost zásahu v nočních hodinách, pokud to bude současně umožňovat navazující povolení dle zákona o myslivosti. Okolnostmi, resp. lokalizací výskytu problematického jedince bude dáno také místní určení, přičemž celkově jsou časové a místní okolnosti v případě tohoto opatření obecné povahy ohraničeny dobou platnosti tohoto opatření a územní působností v rámci níž je OOP vydáváno. Podle § 5b odst. 3 písm. d) zákona je nezbytné specifikovat také způsob kontrol, které bude OOP zajišťovat. Kontrolní úloha OOP bude v případě tohoto opatření obecné povahy zajištěna ve více rovinách, jak nezbytnou aktivní účastí v Pohotovostním štábu, který bude mj. vyhodnocovat informace z provedeného monitoringu, resp. sledování a navrhopvat další postup, tak spolu s Pohotovostním štábem (jeho předsedou) přijímat veškeré informace o jednotlivých zásazích. To umožní potřebný dohled v jednotlivých situacích upravených tímto opatřením obecné povahy.

Část II. tohoto opatření obecné povahy stanovuje v souladu s § 5 odst. 6 zákona opatření k regulaci křížence vlka a psa, přičemž základní podmínkou je důsledné vyhodnocení, zda se jedná skutečně o křížence, které dle **podmínky č. 1** zajistí AOPK ČR. V praxi může být křížení zjevné na základě vzhledu jedince, nicméně k určení může dojít i na základě získaných genetických vzorků a v takovém případě se použije postup dle opatření u kříženců v 1. generaci. Další podmínky jsou stanoveny obdobně jako v případě problematického jedince vlka, tj. po vyhodnocení stanoví PŠ další postup, přičemž v případě kříženců je jak s ohledem

na případná bezpečnostní rizika (nejistotu ohledně jejich chování) i z důvodu zajištění ochrany populace vlka obecného, je na místě zajistit jeho odstranění z přírody. Použijí se shodné metody a za týchž podmínek jako dle části I. podmínky č. 7–9. Z hlediska právních podmínek je nicméně odlišností skutečnost, že kříženec není zvířet ve smyslu zákona o myslivosti a postupuje se tak podle § 42 zákona o myslivosti (usmrcení může provést osoba oprávněná podle zákona o myslivosti). Mimo honební pozemky je i v případě křížence nezbytné rozhodnutí dle § 41 zákona o myslivosti. **Podmínkou č. 4** je pak stanoven požadavek, dokumentace a informování PŠ a nakládání s kadáverem usmrčeného křížence je upraven **podmínkou č. 5**, přičemž kříženec není považován za jedince zvláště chráněného druhu a Pohotovostní štáb pouze věcně určí jak s kadáverem naložit a není nezbytné o dalším držení rozhodovat v rámci správního řízení (pokud nebude nalezeno vhodné využití kadáveru pro vědecké účely nebo nebude využit uživatelem honitby, je předpokladem následná likvidace kadáveru v souladu s požadavky veterinárních předpisů).

Část III. tohoto opatření navazuje na předchozí a povoluje pro účely provádění nezbytných opatření k řešení situace při výskytu problematického jedince vlka či odstranění křížence výjimku dle § 43 odst. 1 zákona ze zákazů uvedených § 34 odst.1 zákona pro přírodní rezervace ve správě krajského úřadu a souhlas dle § 44 odst. 4 zákona k činnostem dle bližších podmínek ochrany v PR a PP v kompetenci krajského úřadu. Konkrétně se jedná o výjimku ze zákazu odchyty zvířat, tj. i vlka, na území PR dle § 34 odst.1 písm.e) zákona a dále o souhlas s vjezdem na zemí PR a PP a umístování odchyťových zařízení v těchto územích, což je vázáno na souhlas orgánu ochrany přírody dle bližších ochranných podmínek v PR a PP. Podmínkou stanovenou v rámci části III. je omezeno zasahování do přírodního prostředí chráněných území jen v nezbytném rozsahu s ohledem na předměty ochrany zvláště chráněného území, přičemž PŠ upřesní postup provádění konkrétních opatření i z tohoto hlediska.

Podle § 45g zákona, je dále nezbytné, aby při povolení, souhlasu, vydání kladného stanoviska nebo povolení výjimky ze zákazu podle zákona, tedy i v případě tohoto opatření obecné povahy, bylo zajištěno, že nedojde k závažnému nebo nevratnému poškození přírodních stanovišť a biotopů druhů, které jsou chráněny v rámci evropsky významných lokalit (EVL) nebo ptačích oblastí (PO) ani k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu zákona. S ohledem na tímto opatřením stanovené a výše popsané podmínky, které směřují k výběru nejméně invazivních metod adekvátních situaci i s ohledem na to, že nezbytné zásahy spojené s odstraněním případných problematických jedinců vlka budou velmi omezené co do počtu, lokalizace i času, není předpoklad, že by mohlo dojít ohrožení předmětů ochrany EVL či PO či jejich vyrušování (a to ani v případě využití averzivního podmiňování, které by nemělo mít z principu dlouhodobý charakter, při němž by mohlo dojít k přivyknutí na podněty a současně by mělo být uplatňováno v místě spojeném s problematickým chováním, tedy v blízkosti sídel, v místech útoku na hospodářská zvířata apod.). Samotný vlk obecný je v ČR předmětem ochrany pouze v EVL Beskydy, a i v případě této EVL platí, že odstranění jednotlivých jedinců s prokazatelně problematickým chováním neohrozí stav předmětu ochrany, ale přispěje k dlouhodobé udržitelnosti ochrany druhu v daném území a k prevenci případného rozšíření nežádoucího (naučeného) chování mezi ostatní jedince v daném území.

Vlk obecný je podle § 2 písm. c) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, zařazen mezi zvířet, kterou nelze lovit (s ohledem na ochranu podle mezinárodních úmluv či zvláštních předpisů, tj. zejména zákona o ochraně přírody a krajiny). Postup podle tohoto opatření, pokud jde o lov

(odchyt či usmrcení) jedinců vlka proto nelze uplatňovat, aniž by byly splněny podmínky stanovené zákonem o myslivosti. Ta opatření, které upravuje také zákon o myslivosti, tedy lze vykonávat pouze prostřednictvím osob oprávněných podle zákona o myslivosti a za předpokladu povolení lovu také příslušným orgánem státní správy myslivosti dle § 39, resp. § 41 (v případě nehonebních pozemků) zákona o myslivosti. Při vlastním lovu pak musí být dodrženy, kromě podmínek stanovených tímto opatřením, také další požadavky a podmínky stanovené zákonem o myslivosti, jako jsou odpovídající způsoby lovu, přičemž orgán státní správy myslivosti může v souladu s § 45 odst. 2 zákona o myslivosti umožnit použití některých jinak zakázaných způsobů lovu. Zákon o myslivosti umožňuje aplikovat také stanovené opatření k regulaci kříženců, a to na základě výše zmíněného postupu dle § 42 zákona o myslivosti anebo na základě rozhodnutí dle § 41 zákona o myslivosti v případě nehonebních pozemků

Podle § 66 zákona o myslivosti mají být rozhodnutí podle zákona o myslivosti vydávána v dohodě s příslušnými orgány ochrany přírody. Tato dohoda je zpravidla formalizována prostřednictvím závazných stanovisek vydávaných orgány ochrany přírody, nicméně tato dohoda, resp. závazné stanovisko je dle § 65 zákona nezbytné pouze, pokud není „předepsán jiný postup“. Povolení výjimky dle § 56 zákona, opatření k regulaci křížence dle § 5 odst. 6 zákona a výjimky dle § 43 a souhlasu dle § 44 zákona stanovené tímto opatřením obecné povahy lze tedy považovat za takovýto „jiný postup“ a nebudou-li v rámci rozhodnutí dle zákona o myslivosti stanovovány podmínky, jež by měnily podmínky povolení výjimky nebo s nimi byly v rozporu, není opakované vyjádření orgánu ochrany přírody formou stanoviska nezbytné.

Časová platnost tohoto opatření obecné povahy, do 31.12.2033, byla stanovena s ohledem na nutnost časového omezení výjimky dle § 56 zákona a potřebu vyhodnotit efektivitu nastaveného systému. V daném období je také Ministerstvem životního prostředí přepokládáno vyhodnocení Programu péče o vlka obecného, jakožto koncepčního a metodického podkladu, který určuje základní postup pro prevenci a řešení konfliktů. Rozhodnutí o výjimce vydaná dosud za shodným účelem v jednotlivých správních řízeních podle § 56 či § 43 zákona, stejně jako případné souhlasy dle zákona apod. nejsou, s ohledem na ochranu dříve nabytých práv oprávněných osob, dotčena a tyto osoby se řídí podmínkami stanovenými v příslušných rozhodnutích až do konce jejich platnosti. Následně mohou postupovat podle tohoto opatření obecné povahy.

Postup projednání opatření obecné povahy

Krajský úřad projednal návrh opatření v souladu s § 172 odst. 1 správního řádu s dotčenými orgány (s ohledem na zařazení vlka obecného mezi zvěř dle zákona o myslivosti jako byl jako dotčený orgán identifikován orgán státní správy myslivosti) a dne 18. 12. 2023 zveřejnil návrh opatření obecné povahy včetně jeho odůvodnění prostřednictvím veřejné vyhlášky č. j. KUKHK-40101/ZP/2023-5. Návrh opatření obecné povahy byl zveřejněn v úplné podobě na elektronické úřední desce krajského úřadu. V listinné podobě bylo možné do návrhu opatření obecné povahy nahlédnout na Krajském úřadu Královéhradeckého kraje, v kanceláři č. P1 901.

K návrhu opatření obecné povahy krajský úřad obdržel připomínky:

- Hnutí DUHA Šelmy, Dolní náměstí 38, 779 00 Olomouc, IČO: 44936354, jak je uvedeno níže.
- Zoologická zahrada Tábor, a.s., Dukelských hrdinů 747/19, 170 00 Praha 7, IČO: 04074025
- Hlas zvířat, z.s., IČO: 07099363, se sídlem Sadová 746, 473 01 Nový Bor, zastoupen Mgr. Robertem Plickou vykonávajícím advokacii jako společník společnosti PLICKA & PARTNERS,

advokátní kancelář, s.r.o., IČO: 07524242, se sídlem Národní 58/32, Nové Město, 110 00 Praha 1

- PLICKA & PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o., IČO: 07524242, se sídlem Národní 58/32, Nové Město, 110 00 Praha 1

Vyhodnocení připomínek uplatněných k návrhu opatření obecné povahy:

Kdokoliv, jehož práva, povinnosti nebo zájmy mohly být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, mohl v době 15 dnů od zveřejnění návrhu opatření obecné povahy uplatnit své připomínky (§ 172 odst. 4 správního řádu). K návrhu opatření obecné povahy byly ve stanovené lhůtě uplatněny níže uvedené připomínky, kterými se krajský úřad zabýval jako podkladem pro toto opatření obecné povahy a se kterými se vypořádal následovně:

Připomínka č. 1:

Dne 17. 01. 2024 obdržel krajský úřad připomínky od Zoologické zahrady Tábor, a.s., IČO: 04074025 ve znění:

a) Výjimku k usmrcení „problematického“ jedince vlka obecného podle § 56 ZOPK nelze povolit bez předchozího posouzení „problematicčnosti“ konkrétního jedince příslušným orgánem ochrany přírody ve správním řízení. Pravomoc orgánu ochrany přírody posuzovat „problematicčnost“ konkrétního jedince pro účely povolení výjimky k jeho usmrcení podle § 56 ZOPK nelze přenést opatřením obecné povahy na jiný subjekt (pohotovostní štáb).

Vypořádání:

V souvislosti s obnovou populace vlka obecného na našem území nelze vyloučit situace, kdy bude docházet k problematickému chování jednotlivých jedinců vlka, a to včetně případů kritického chování, na něž bude nutné zejména s ohledem na ochranu veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti, ale i v zájmu ochrany volně žijících živočichů (ostatní části vlčí populace) nebo prevence závažných škod reagovat dostatečně rychle a operativně. Z toho důvodu vypracovalo MŽP ve spolupráci s MZe, jako metodický dokument, Pohotovostní plán pro řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka obecného (Věstník MŽP, srpen 2023, částka 7), který stanovuje postup vyhodnocování problematického chování, jeho klasifikaci (která vychází z postupů uplatňovaných i např. v Německu a ostatních zemích EU na základě doporučení LCIE - Large Carnivores Initiative for Europe) a především způsob administrativně-správního i praktického, organizačního řešení těchto situací (včetně vytvoření tzv. Pohotovostního štábu, jehož účelem koordinace dotčených orgánů, zajištění odborného přístupu k vyhodnocení situace a stanovení vhodných opatření dle Pohotovostního plánu, která zaručí, že bude využito to nejšetrnější možné řešení nastalé situace).

V případě výskytu jedince či jedinců s potvrzeným problematickým, resp. kritickým chováním bude nezbytná zmíněná dostatečně rychlá reakce, přičemž dle okolností by mělo být v souladu s Pohotovostním plánem (a dle podmínek tohoto opatření obecné povahy) zajištěno nejprve ověření příčin chování (neinvazivní monitoring a sledování jedinců), zahájeno telemetrické sledování, případně odrazení jedinců s využitím averzivního podmiňování a až jako poslední možnost usmrcení jedince. Nicméně již samotné neinvazivní sledování jedinců (které může intenzivním cíleným pohybem odborníků v okolí vlků znamenat rušení jedinců zvláště chráněných druhů) a především telemetrické sledování (spojené s odchylem a dočasným uspáním jedince), stejně jako zajištění averzivního podmiňování (systematická aplikace nepříjemných až bolestivých podnětů, které si má zvíře spojit s přítomností člověka) představují zásahy do podmínek ochrany jedinců vlka stanovených § 50 odst. 2 zákona. Proto je ke všem těmto krokům v rámci řešení akutní situace při výskytu jedince vlka

s problematickým chováním nezbytné povolení výjimky dle § 56 zákona, zároveň však vzhledem k nepredikovatelnosti vzniku takové situace a potřebě rychlého, operativního postupu (v řádu hodin či jednotek dní) je adekvátním řešením stanovení konkrétních, pro všechny subjekty realizujících vhodná opatření závazných, „pravidel“ v rámci opatření obecné povahy. Účelem těchto pravidel je ochrana všech jedinců vlka v souladu se zákonem a využití takového postupu, který bude řešit problematickou situaci nejšetrnějším způsobem (od sledování až po krajní řešení odstraněním jedince z populace). Pro případné přistoupení k odstranění jedince z populace je nutné Pohotovostním štábem konstatovat, že neexistuje jiné uspokojivé řešení, resp. bylo vyzkoušeno, nebo jeho realizace již není v dané situaci vhodná či možná.

Pokud by byla problematická situace řešena individuálním řízením o povolení výjimky (nikoliv opatřením obecné povahy předem) pro konkrétního jedince za podmínek daných Pohotovostním plánem nebylo by s ohledem na správní lhůty podle správního řádu realistické reagovat adekvátně na jednotlivé situace. S ohledem na návrhovost individuálních řízení o povolení výjimky dle § 56 odst. 1 zákona je současně předpoklad, že by docházelo k řadě nejasností, případně řešení až ve vyhrocených případech, v situacích, kdy již dojde k rozvoji problematického chování a nebyl by již prostor pro uplatnění mírnějších možností řešení. Také nelze opominout časové hledisko procesu vydání jednotlivých pravomocných rozhodnutí. Je potřebné rovněž zohlednit, že pro jednotlivé postupy nezbytné při řešení situace jsou relevantní jiné subjekty, jež budou zapojeny do jejich provádění - např. pro zajištění telemetrie a zpracování jejích výsledků konkrétní odborný výzkumný tým, ale pro odstranění jedince pak v souladu se zákonem o myslivosti konkrétní uživatel honitby, resp. uživatelé honiteb v oblasti, kde se bude jedinec vyskytovat, do opatření k odstrašení jedinců v obci může být zapojena i policie atp. Proto i z těchto důvodů je nezbytné uplatnění formou opatření obecné povahy, která umožní operativní zapojení různých (předem blíže neurčených) subjektů, stanoví pravidla postupu a tím i uvedené volby řešení od nejmírnějšího po ta krajní.

V kritických situacích lze navíc předpokládat, že by bylo odkazováno (byť třeba subjektivně) na využití institutu krajní nouze, přičemž uplatnění tohoto institutu v širší míře není vhodné a žádoucí, mj. právě s ohledem na absenci předem stanovených pravidel, zajištění odborného vyhodnocení situace apod. Důsledek zásahu vůči jedincům s odkazem, že byl využit institut krajní nouze nelze již, např. na základě špatně vyhodnocené a nijak právně neregulované situace, ex post zhojit (jedinec je již mrtvý) - nehledě na potenciálně hrozící trestně právní odpovědnost osoby, která by situaci špatně vyhodnotila a vlka zranila či usmrtila.

Optikou a účelem právní regulace prostřednictvím opatření obecné povahy je tedy naopak omezení případů, kdy by byl (byť subjektivně, jak bylo uvedeno) uplatňován institut krajní nouze, zajištění ochrany jedince a určení postupu pro vyhodnocení situace a volbu adekvátních opatření. Nastaveny jsou podmínky sledování jedinců, jejich systematického plašení, odchytu či odstřelu i požadavky zpětné kontroly, a to s ohledem na princip proporcionality (přiměřenost řešení) a v rámci toho je zakotvena i role Pohotovostního štábu směřující k zajištění maximálního důrazu na ochranu jedinců i druhu (tj. zájmu chráněného zákonem), odbornosti stanoveného postupu a jeho koordinaci.

Pohotovostní štáb má plnit právě uvedené role. Pohotovostní štáb neprovádí správní rozhodování, ale posuzuje po věcné, odborné stránce konkrétní podmínky a příčiny a navrhuje řešení v souladu s orgány ochrany přírody již vydanými správními akty (opatřeními obecné povahy a návazných rozhodnutí dle zákona o myslivosti). Štáb je proto složen jak ze zástupců příslušných, dotčených orgánů státní správy, tak současně k jeho jednáním budou přizvány

subjekty důležité pro zajištění odbornosti prováděných opatření a jejich koordinace adekvátně pro danou situaci v konkrétním regionu či lokalitě. Orgán ochrany přírody na Pohotovostní štáb nepřenáší (a ani nemůže) žádné své správní kompetence, ale v rámci podmínek opatření obecné povahy zakotvuje jeho postavení při věcném vyhodnocení aplikaci konkrétních zásahů v rámci postupu dle opatření a za jím stanovených podmínek. Právě z důvodu zajištění maximálního důrazu na ochranu jedinců i druhu a odbornosti ve vztahu k řešenému druhu bude Pohotovostní štáb řízen zástupcem Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, jako odborné organizace resortu ŽP.

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR zajišťuje koordinaci realizace Programu péče o vlka obecného, přijatého MŽP v roce 2020. Cílem přístupu zakotveného Programem péče je ochrana druhu podle národní i evropské legislativy a současně řízení konfliktu spojeného s návratem této šelmy do české přírody. AOPK ČR koncentruje všechna dostupná data z monitoringu druhu (vč. genetického monitoringu), šetření škod (na kterých se přímo v terénu podílí), ale také z výzkumu či zahraničních zkušeností (vč. aktivního zapojení do mezinárodních projektů). Tyto pak promítá do nastavení vhodných preventivních opatření jak metodicky (Standard péče o přírodu a krajinu 02 006 Ochrana hospodářských zvířat před útoky velkých šelem), ale do financování (OPŽP), případně metodické pomoci farmářům, např. jako doporučení při šetření konkrétních vzniklých škod. Zároveň zajišťuje objektivní informovanost všech relevantních subjektů, ale také veřejnosti skrze webovou stránku www.naratvlku.cz, kde transparentně zveřejňuje data o stavu druhu i jím působených škodách. Mimo to, poskytuje odbornou pomoc orgánům ochrany přírody v rámci probíhajících řízení souvisejících s ochranou druhu (odborná stanoviska), ale je také znaleckým pracovištěm. V rámci ČR proto neexistuje subjekt státní správy s větším odborným zázemím a dlouhodobou zkušeností s ochranou druhu, který by mohl v zájmu druhu situaci koordinovat a odborně směřovat.

Pohotovostní štáb se zapojením zástupců orgánů/ů ochrany přírody, státní správy myslivosti, ochrany zvířat a veterinárních orgánů i Policie ČR, tedy orgánů, jejichž součinnost a případně odborná expertiza může být v jednotlivých situacích klíčová a nezbytná, je konsorciem odborníků a zástupců příslušných orgánů i zainteresované veřejnosti a jeho úkolem je na základě vyhodnocení chování konkrétního jedince či jedinců (které dle Pohotovostního plánu a tohoto opatření obecné povahy zajišťuje AOPK ČR) najít adekvátní řešení situace v daném místě a čase. Výstupem jednání Pohotovostního štábu je záznam, který poslouží jako odborný podklad pro konkrétní postup, i pro zpětnou kontrolní, monitorovací činnost orgánu ochrany přírody. Eliminace jedince je řešením ultima ratio, což je v Pohotovostním plánu dostatečně popsáno a upraveno podmínkami tohoto opatření obecné povahy.

Na právní regulaci řešené problematiky formou opatření obecné povahy orgán ochrany přírody pohlíží optikou stanovení racionálního postupu, kterým mimo jiné předchází případnému zneužívání institutu krajní nouze, a stanovuje a reguluje podmínky postupu jakéhokoliv škodlivého zásahu do přirozeného vývoje jedince vlka obecného, jehož chování bude identifikováno jako problematické, tak aby vyhověl zákonným limitům a současně byl operativně na řešení problematiky připraven, aby nebylo nutné přistupovat na jednu stranu k administrativně potenciálně zdlouhavým a komplikovaným řešením, nebo na druhé straně k postupům unáhleným a dostatečně nepromyšleným.

b) Výjimku k usmrcení jedince vlka obecného podle § 56 ZOPK nelze povolit, neboť pro to nejsou splněny podmínky stanovené v § 56 odst. 1, věta druhá ZOPK, kdy u zvláště chráněných druhů živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských

společenství, lze výjimku povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 ZOPK, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany.

Vypořádání:

Opatření obecné povahy je povolováno dle ustanovení § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. a), b) a c) zákona, konkrétně tedy: Zájem ochrany přírody je zachovat v přírodě České republiky životaschopnou populaci vlka obecného, což vzhledem k jeho konfliktu s hospodářskými zájmy člověka není úplně jednoduché. Celý tento záměr zastřešuje Program péče o vlka obecného v České republice. Cílem je nastavit taková opatření v krajině, která vlkům umožní vytvořit životaschopnou populaci a zároveň budou minimalizovat škody a konflikty, které s sebou koexistence člověka a vlka přináší. Povolení výjimky je zajištění podmínek pro řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka obecného, zejména v případech, kdy by docházelo k ohrožení bezpečnosti a zdraví osob, tj. v případech ve smyslu § 56 odst. 2 písm. c) zákona. Pakliže dojde u nějakého jedince k habituaci na člověka – lákáním na snadný zdroj potravy u lidských obydlí apod., tak kromě nežádoucího chování samotného vlka, který to navíc může učit i ostatní členy své smečky, se tím zvyšuje riziko pro osoby, protože se v jejich okolí vyskytuje šelma, která jim eventuálně může způsobit i zranění různé intenzity. Stejně tak může dojít k ohrožení osob v případě, že by se nemocný či zraněný vlk nedokázal uživit ve volné přírodě a hledal by si snadnější potravu u lidských obydlí, takové případy jsou známy ze zahraničí.

Za příklad problematického chování podle Pohotovostního plánu (tabulky č. 1) jsou považovány situace, kdy dochází ke škodám na hospodářských zvířatech při opakovaném překonávání řádně provedených a funkčních preventivních opatření k zabezpečení hospodářských zvířat (provedených v souladu se Standardem na ochranu hospodářských zvířat před útoky velkých šelem¹) a řešení takových případů je možné považovat za zájem prevence závažných škod ve smyslu § 56 odst. 2 písm. b) zákona. Včasné a adekvátní řešení problematického chování jedinců vlka je i prevencí případného rozšíření takového způsobu chování, učení se ze strany dalších jedinců v rámci smečky, a je tedy také součástí ochrany druhu ve smyslu § 56 odst. 2 písm. a) zákona. Tento zákonný důvod pro povolení výjimky ze zákonných zákazů, resp. zájem na ochraně samotných potenciálně problematických jedinců či ostatních členů smečky, se uplatní, pokud jde o nezbytný monitoring a určení příčin a okolností chování, při němž může být nezbytný odchyt jedince – takový monitoring umožňuje následně stanovit adekvátní opatření a zacílit je skutečně jen na jedince spojené s problematickým chováním.

Povolení výjimky je tak s ohledem na uvedené také v zájmu ochrany přírody ve smyslu § 56 odst. 1 zákona a zejména z uceleného celospolečenského pohledu je zajištění bezpečnosti a zdraví osob současně jednoznačně jiným převažujícím veřejným zájmem nad zájmem ochrany přírody ve smyslu tohoto ustanovení (a to i vzhledem ke skutečnosti, že přítomnost jedince s problematickým chováním, zejména pokud jde o chování v nejvyšších stupních závažnosti, není žádoucí ani z hlediska ochrany ostatních jedinců a druhu jako celku a intenzita zájmu ochrany daného jedince je tím tedy razantně snížena).

Toto odůvodnění výjimky ze zákonných zákazů bylo již uvedeno v návrhu opatření obecné povahy na str. 8 a zde je pro upřesnění pro konkrétního připomínkovatele pouze zopakováno.

Připomínka č. 2

Dne 02. 01. 2024 obdržel krajský úřad připomínku Hnutí DUHA Šelmy, Dolní náměstí 38, 779 00 OLOMOUC, IČO: 44936354

Vzhledem k tomu, že Hnutí DUHA Šelmy se dlouhodobě a systematicky věnuje monitoringu velkých šelem, ať v rámci vlastní výzkumné činnosti, nebo přímo pro AOPK ČR, měl by být zástupce organizace, která má požádáno o informování o řízeních, týkajících se výjimek z ochranných podmínek zvláště chráněného druhu vlka obecného v Královéhradeckém kraji (dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny), také stálým členem pohotovostního štábu, podobně jako zástupci ČMMJ, chovatelů, veterinární správy nebo Policie ČR (kteří takové právo garantované zákonem o ochraně přírody krajiny nemají).

Vypořádání:

Orgán ochrany přírody, zde krajský úřad, na Pohotovostní štáb nepřenáší (a ani nemůže) žádné své správní kompetence, ale v rámci podmínek opatření obecné povahy zakotvuje jeho postavení při věcném vyhodnocení aplikaci konkrétních zásahů v rámci postupu dle tohoto opatření obecné povahy a za jím stanovených podmínek. Na práci pohotovostních štábů se účastní osoby/subjekty, které koordinují postup dle Pohotovostního plánu a zároveň jsou věcně či místně příslušné k rozhodování dle jednotlivých zákonů. Zde nevládní neziskové organizace nemají, ani nemohou mít úlohu, pouze pokud si je konkrétní pohotovostní štáb v individuálních důvodných případech pozve ke konzultaci podle aktuální povahy věci.

Připomínka č. 3

Dne 18. 01. 2024 obdržel krajský úřad připomínky spolku Hlas zvířat, z.s., IČO: 07099363 prostřednictvím PLICKA & PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o. (dále také „spolek Hlas“), ke kterým se připojila společnost PLICKA & PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o., IČO: 07524242, se sídlem Národní 58/32, Nové Město, 110 00 Praha 1:

a) Řízení o Návrhu OOP bylo Orgánem ochrany přírody zahájeno bez návrhu, a tedy v rozporu s ustanovením § 56 odst. 1, 4 ZOPK.

Vypořádání:

Krajský úřad má za to, že v případě, kdy je opatřením obecné povahy povolována určitá činnost blíže neurčenému okruhu osob, je z povahy věci vyloučeno, aby byly postupy vydání opatření obecné povahy zahajovány pouze na žádost, jak tomu bývá v případech, kdy je určitá činnost blíže neurčenému okruhu osob zakazována, případně dochází k její omezení na základě žádosti vlastníka nemovitosti. Zákon o ochraně přírody a krajiny nestanoví, že by mělo být postupováno výhradně na základě žádosti, a v tomto případě je tedy možno postupovat na základě žádosti i z moci úřední. Hovoří-li § 56 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny o podmínkách uvedených v odstavci 1 tohoto paragrafu, jsou tyto podmínky uvedeny v druhé větě tohoto odstavce. Proces vydávání opatření obecné povahy je ostatně bez účastníků řízení, z povahy věci je tedy vyloučeno, aby se v něm vyskytovala osoba žadatele. Obecně proces vydávání může být zahájen na základě iniciačního podnětu, dostačující jsou však i vlastní poznatky správního orgánu, jak je tomu i v předmětné věci.

b) Návrh OOP neobsahuje stanovení množství živočichů, na které se má odchýlný postup vztahovat. Návrh OOP tedy neobsahuje zákonné náležitosti stanovené v souladu s ustanovením § 56 odst. 7 ZOPK a ustanovením § 5b odst. 3 písm. a) ZOPK.

Vypořádání:

Opatření obecné povahy je navrženo tak, aby na základě odborných dat, doplněných o detailní poznatky a cíleně sbírané údaje pro každou individuálně řešenou situaci, umožnilo operativní řešení problematické situace co nejmírnějšími zásahy ovlivňujícími co nejmenší množství jedinců vlka obecného. Výrok je postaven tak, že je pro naplnění zákonné podmínky neexistence jiného uspokojivého řešení dle § 56 odst. 1 zákona nezbytné postupovat od nejmírnějších opatření až po případné odstranění jedince viz podmínka č. 2 „jsou uplatňována pouze opatření a postup stanovený Pohotovostním štábem (zápisem z jeho jednání), a to s ohledem na podmínku neexistence jiného uspokojivého řešení ve smyslu § 56 odst. 1 zákona, vždy od mírnějších (posílení preventivních opatření dle čl. 5.3 Pohotovostního plánu, plašení aj. averzivní podmiňování dle čl. 5.4 Pohotovostního plánu) až po případné odstranění jedince z populace“.

Z výroku i odůvodnění je tedy zřejmé, že se ve vztahu k náležitostem dle § 5b odst. 3 písm. a) zákona jedná o druh vlk obecný a že z hlediska množství bude postup dle opatření uplatněn na konkrétní problematické jedince (tedy skutečně jednoho jedince či maximálně jednotky jedinců, pokud by došlo k předání vzorců chování např. v rámci rodinné skupiny). Aktuálně se v ČR vyskytuje přibližně 150 jedinců vlka obecného, dosud nebyl zaznamenán případ problematického chování, která by byl klasifikován od stupně II, nicméně ze zkušeností v zahraničí je zřejmé, že tyto situace mohou nepredikovatelně nastat a je nutné na ně operativně reagovat (např. v sousedním Německu řešené výskyty jedinců přivyklých na poskytování potravy, jež následně vyhledávali kontakt s lidmi nebo handicapovaného jedince, který se pohyboval v zastavěném území aj.). Z těchto důvodů byl MŽP přijat tzv. Pohotovostní plán a povolení výjimek formou opatření obecné povahy by za stanovených podmínek měla umožnit právě uvedenou operativní reakci, která bude zaměřena na konkrétní, jednotlivé jedince s problematickým chováním.

Účelem předmětného ustanovení, a tedy povinnosti stanovit v rámci opatření obecné povahy množství živočichů, na které se má odchýlný postup vztahovat, je omezení dopadů stanovené výjimky. V souladu s právním názorem Evropského soudního dvora (dále jen „ESD“) stanoveným v rozsudku ze dne 12.07.2007 ve věci Komise v. Rakousko (C-507/04, ECLI:EU:C:2007:427) v bodě 199 „členské státy musejí při přijímání prováděcích opatření k tomuto posledně uvedenému ustanovení zajistit, že ve všech případech použití odchylky v něm stanovené a pro všechny chráněné druhy nepřekročí povolené úbytky na základě přesných vědeckých údajů.“

Postup, jak bylo uvedeno výše, aplikovaný vždy od nejmírnějších opatření, je založen na detailní znalosti situace, před vlastním posouzením závažnosti situace do stupňů dle tabulky č. 1 Pohotovostního plánu je realizován detailní sběr dat o řešené situaci pro detailní poznání kontextu chování jedinců, jeho příčin. Na základě toho jsou Pohotovostním plánem určena vhodná opatření k aplikaci. Jako jedno z prvních aplikovaných opatření je intenzivní monitoring, a to včetně využití telemetrie a genetických metod tak, aby bylo Pohotovostním štábem zvolen další nejvhodnější, nejmírnější postup. Mimo to lze na jednání Pohotovostního štábu přizvat externí odborníky na dané chování, etologii a další potřebné odborné podklady.

Zároveň Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, která je v tomto případě také orgánem ochrany přírody, je státním subjektem, který v rámci ČR disponuje největší odborností i praktickou zkušeností s biologií a ekologií vlka. AOPK ČR zajišťuje koordinaci realizace Programu péče o vlka obecného, přijatého MŽP v roce 2020. Cílem přístupu zakotveného Programem péče je ochrana druhu podle národní i evropské legislativy a současně řízení konfliktu spojeného

s návratem této šelmy do české přírody. AOPK ČR koncentruje všechna dostupná data z monitoringu druhu (vč. genetického monitoringu), šetření škod (na kterých se přímo v terénu podílí), ale také z výzkumu či zahraničních zkušeností (vč. aktivního zapojení do mezinárodních projektů). Tyto pak promítá do nastavení vhodných preventivních opatření jak metodicky (Standard péče o přírodu a krajinu 02 006 Ochrana hospodářských zvířat před útoky velkých šelem), ale do financování (OPŽP), případně metodické pomoci farmářům, např. jako doporučení při šetření konkrétních vzniklých škod. Zároveň zajišťuje objektivní informovanost všech relevantních subjektů, ale také veřejnosti skrze webovou stránku www.narativku.cz, kde transparentně zveřejňuje data o stavu druhu i jím působených škodách. Mimo to, poskytuje odbornou pomoc ostatním orgánům ochrany přírody v rámci probíhajících řízení souvisejících s ochranou druhu (odborná stanoviska), ale je také znaleckým pracovištěm. V rámci ČR proto neexistuje subjekt státní správy s větším odborným zázemím a dlouhodobou zkušeností s ochranou druhu, který by mohl v zájmu druhu situaci koordinovat a odborně směřovat. Z výše uvedeného vyplývá, jsou východiskem a podkladem pro rozhodování dostatečná odborná a vědecká data.

c) Návrh OOP neobsahuje dostatečnou specifikaci prostředků, způsobu nebo metody povolené pro odchyt nebo zabíjení. Návrh OOP tedy neobsahuje zákonné náležitosti stanovené v souladu s ustanovením § 56 odst. 7 ZOPK a ustanovením § 5b odst. 3 písm. b) ZOPK.

Vypořádání:

Dle názoru krajského úřadu jsou specifikace prostředků, způsobu nebo metody povolené pro odchyt nebo zabíjení dostatečné. V případě odchytu je v podmínce č. 7 specifikován konkrétní typ pasti a v podmínce č. 8 upřesněn čas, do kdy je nutné k zvířeti z pasti přijet. Při odchytu budou použity pouze metody s využitím živochytných odchytových zařízení (živochytný sklopec nebo zařízení soft catch trap a Belisle foot snare použitelná pro odchyt vlka v souladu s vyjádřením Evropské komise (Ref. Ares (2018)1412230 - 14/03/2018) k Nařízení Rady (EHS) č. 3254/91), případně další metody pro bezpečný a šetrný odchyt živých jedinců adekvátně k dané situaci) při dodržení dalších povinností stanovených zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů. Při použití odchytových zařízení bude technicky zajištěno sledování jejich aktivace a osoby pověřené Pohotovostním štábem k realizaci odchytu budou v pohotovosti tak, aby zajistili dojezd k odchycenému jedinci v co nejkratším termínu s ohledem na zajištění welfare odchycených jedinců.

V případě usmrcení uvádíme, že k použití zbraně stanovuje potřebné limity a náležitosti zákon o myslivosti a související předpisy, ustanovení zákona jsou pro tento druh zvíře závazná, stejně tak jako je stanoveno jakou zbraní lze tento lov podle zákona o myslivosti realizovat. Podmínkou realizace je vydání rozhodnutí dle § 39 a 41 zákona a myslivosti. Zároveň krajský úřad nesouhlasí s tvrzením, že v případě nutnosti využít opatření vedoucí k usmrcení jedince zvířete, je toto „ponecháno na blíže neurčený okruh osob“. Myslivecký způsob usmrcení může aplikovat pouze ten, který naplňuje všechny podmínky stanovené zákonem o myslivosti (např. je držitelem zbrojního průkazu, má povolenku k lovu od mysliveckého sdružení, které je uživatelem dané honitby atd.). Předpokládaným způsobem použití střelné zbraně pro usmrcení jedince je střelba, tuto skutečnost, jako obecně známou, nepovažujeme za nezbytné uvádět. Obdobně je veterinárními předpisy vázán i ten, kdo je odborně způsobilou osobou k injekční aplikaci veterinárního preparátu. Domníváme se proto, že detailnější specifikace metod, i s ohledem na délku platnosti opatření obecné povahy a jasné omezení možných realizátorů a použitých metod, není účelné ani smysluplné. Viz podmínka č. 9: „usmrcení jedince (při odstranění jedince z populace podle podmínky č. 5) lze provést pouze střelnou zbraní

a v souladu s dalšími podmínkami zákona č. 449/2001 Sb. o myslivosti. Pokud jde o podmínky a způsoby lovu, je s ohledem na okolnosti, pokud to následné rozhodnutí dle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti umožní, možné provedení odlovu jedince také v noci, s pomocí noktovizoru i usmrcení v odchyťových zařízeních. Usmrcení jedince je možné rovněž po odchytu injekčně za použití veterinárních preparátů odborně způsobilou osobou,“

Usmrcení představuje nejinvazivnějším možný zásah do základních podmínek ochrany jedinců zvláště chráněného druhu. Možnost usmrcení jedince tedy musí být omezena na minimum, tak aby k usmrcení jedince došlo až po vyčerpání všech méně invazivních opatření vedoucích k uspokojivému řešení ve smyslu ustanovení § 56 odst. 1 zákona, a to i v případech, kdy je chování jedince „kritické“ ve smyslu Pohotovostního plánu.

Jak již bylo uvedeno výše, opatření obecné povahy je navrženo tak, aby umožnilo řešení problematické situace co nejmírnějšími zásahy ovlivňujícími co nejmenší množství jedinců vlka obecného. Vzhledem k předpokládané různorodosti řešených situací nicméně není možné předem přesně definovat jaká opatření se mají pro jaké situace aplikovat, ani v jakém pořadí a kolikrát, nicméně rámec těmito opatření dává tabulka č. 1 Pohotovostního plánu a stanovená podmínka postupovat vždy od nejmírnějšího po závažnější opatření. To je jasně reflektováno ve výroku i odůvodnění opatření obecné povahy „až po případné usmrcení“ nebo „Uplatnění postupu podle tohoto opatření obecné povahy, zejména pokud jde o odstranění jedince z populace, se předpokládá jako výjimečné, pouze v nezbytných, nejzávažnějších případech (ve smyslu tabulky č. 1 Pohotovostního plánu) a nedojde tedy k významnému ovlivnění početnosti druhu ani narušení dalších charakteristik rozhodných pro hodnocení stavu druhu.“ Toto z věcného pohledu považuje krajský úřad za dostatečné.

d) Návrh OOP neobsahuje specifikaci časových a místních okolností, za nichž lze postupovat v souladu s povolenou výjimkou. Návrh OOP tedy neobsahuje zákonné náležitosti stanovené v souladu s ustanovením § 56 odst. 7 ZOPK a ustanovením § 5b odst. 3 písm. c) ZOPK.

Vypořádání:

Opatření obecné povahy se vztahuje na celé území Královéhradeckého kraje v kompetenci krajského úřadu, tj. mimo území velkoplošných chráněných území (CHKO Broumovsko, CHKO Orlické hory, CHKO Český ráj), území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma a mimo území národních přírodních památek a rezervací včetně jejich ochranných pásem. Opatření obecné povahy je platné do 31. 12. 2033.

Základní rozsah územní rozsah je dán místní příslušností orgánu ochrany přírody a časové okolnosti dobou platnosti opatření obecné povahy. Jak bylo uvedeno problematické chování nelze z jeho podstaty predikovat, stanovit přesné místo, kde se projeví atp. a jak je mj. popsáno i v odůvodnění opatření, důvody a okolnosti vzniku takového chování mohou být různorodé (může se jednat o situace kdy je problematické chování, např. přibližování se k lidem spojeno se zraněním či jiným handicapem až po např. přímo bezprostřední agresivní chování vyvolané dřívějšími podněty aj.). Řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka se z principu bude odehrávat primárně v místech, kde takovému problematickému chování dochází a nebude se tedy jednat např. o místa rozmnožování, odpočinku apod., pokud se tato nachází v přirozeném prostředí, mimo místo vzniku problematického chování – nelze však taková místa a priori vyloučit (např. pokud by jedinec s problematickým chováním jako místo k odpočinku vyhledával objekt v lidských sídlech). Aplikované metody (telemetrie, systematické plašení u stád hospodářských zvířat, případně jednorázový odchyt či odstřel jedince) nemají významný vliv na jiné předměty ochrany ZCHÚ (a podmínkami opatření je současně stanoveno případné

dopady minimalizovat), tedy není smysluplné ani vyjmutí těchto lokalit z opatření obecné povahy.

Časová platnost tohoto opatření obecné povahy, do 31.12.2033, byla stanovena s ohledem na nutnost časového omezení výjimky dle § 56 zákona a potřebu vyhodnotit efektivitu nastaveného systému. V daném období je také Ministerstvem životního prostředí přepokládáno vyhodnocení Programu péče o vlka obecného, jakožto koncepčního a metodického podkladu, který určuje základní postup pro prevenci a řešení konfliktů. Rozhodnutí o výjimce vydaná dosud za shodným účelem v jednotlivých správních řízeních podle § 56 či § 43 zákona, stejně jako případné souhlasy dle zákona apod. nejsou, s ohledem na ochranu dříve nabytých práv oprávněných osob, dotčena a tyto osoby se řídí podmínkami stanovenými v příslušných rozhodnutích až do konce jejich platnosti. Následně mohou postupovat podle tohoto opatření obecné povahy.

e) Návrh OOP neobsahuje specifikaci způsobů kontrol, které bude orgán ochrany přírody provádět. Návrh OOP tedy neobsahuje zákonné náležitosti stanovené v souladu s ustanovením § 56 odst. 7 ZOPK a ustanovením § 5b odst. 3 písm. d) ZOPK.

Vypořádání:

Kontrola je zajištěna přímou účastí orgánu ochrany přírody v Pohotovostním štábu v roli předsedy. Orgán ochrany přírody má přímou kontrolu nad vykonávanými opatřeními. Zároveň jsou navíc v podmínce č. 10 nastaveny mechanismy bezodkladného hlášení úspěšné realizace odchytu nebo usmrcení včetně dokumentace.

(Viz podmínka č. 10 "provedení odchytu či usmrcení bude tím, kdo jej provedl, zdokumentováno /zaznamenání místa a času, fotodokumentace, případně zaznamenání tělesných údajů jedince/ a telefonicky nebo jinou vhodnou formou bude provedení bezodkladně oznámeno předsedovi Pohotovostního štábu pořízená dokumentace bude následně předsedovi Pohotovostního štábu zaslána v co nejkratším termínu prostřednictvím elektronické pošty nebo datových schránek").

f) Návrh OOP v rozporu s ustanovením § 56 odst. 1 ZOPK nehodnotí převahu veřejného zájmu nad zájmem na ochranu přírody podle jednotlivostí daného konkrétního případu a v rozporu se zákonem přenáší pravomoc hodnotit převahu veřejného zájmu nad zájmem na ochranu přírody mimo správní řízení.

Vypořádání:

Jak je ve výroku opatření obecné povahy uvedeno, je vydáváno z důvodu převahy jiného veřejného zájmu, a to konkrétně ve smyslu § 56 odst. 2 zákona v zájmu prevence závažných škod zejména na dobytku a ostatních typech majetku a v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti a dále současně i v zájmu ochrany přírody. Uplatnění těchto důvodů či zájmů je v popsáno v odůvodnění opatření, přičemž zájem ochrany přírody spočívá mj. ve včasném řešení problematického chování a zamezení přenosu vzorců takového chování do populace, ale důvodem ochrany přírody je i uplatnění monitoringu (odchytu a telemetrie), který umožní vyhodnotit příčiny chování a zvolit adekvátní (nejmírnější) postup. Převahu ostatních uvedených veřejných zájmů nad zájmem ochrany přírody, resp. ochrany jedinců vlka, jichž se opatřením povolovaná výjimka týká, je nezbytné vnímat v kontextu opatření jím stanovených podmínek k uplatnění postupu na jeho základě - opatření se týká pouze jedinců s problematickým chováním a současně je stanovena podmínka ověření příčin chování a princip postupu od nejímírnějších opatření po ta závažnější. Při méně závažných typech chování nebo při ověřování příčin bude tedy uplatněn např. pouze odchyt za účelem telemetrie (a nemusí následovat další zásahy, pokud se chování neprokáže dále jako problematické)

a zájem na zjištění příčin je tak možné ze společenského hlediska vnímat jako převažující nad relativně málo intenzivním zásahem typu odchytu a sledování. Zásahy typu odchytu za účelem odebrání z populace nebo usmrcení se mohou uplatnit až jako nejzazší řešení a pouze půjde-li o nejzávažnější typy problematického chování ve smyslu tab. č. 1 Pohotovostního plánu - v těchto případech, kdy půjde např. již konkrétní ohrožení zdraví či bezpečnosti (a budou před tím vyčerpána jiná mírnější řešení), pak současně zjevně převáží tyto důvody nad zájme ochrany konkrétního jedince s takto problematickým chováním.

Přestože by v situacích ohrožení zdraví či bezpečnosti bylo možné odkazovat na využití institutu krajní nouze, lze považovat zahrnutí těchto situací do režimu stanoveného opatřeními obecné povahy za vhodnější a transparentnější právě s ohledem na předem stanovená pravidla, zajištění odborného vyhodnocení situace apod. Dochází tak k omezení případů extenzivního využití institutu krajní nouze, což lze považovat za přínosné i z hlediska ochrany jedinců vlka.

Pokud jde o postavení Pohotovostní štábu, je jeho role specifikována opatřeními obecné povahy - Pohotovostní štáb neprovádí správní rozhodování, ale posuzuje po věcné, odborné stránce konkrétní podmínky a příčiny a navrhuje řešení v souladu s orgány ochrany přírody již vydanými správními akty (opatřeními obecné povahy a návazných rozhodnutí dle zákona o myslivosti). Štáb je proto složen jak ze zástupců příslušných, dotčených orgánů státní správy, tak současně k jeho jednáním budou přizvány subjekty důležité pro zajištění odbornosti prováděných opatření a jejich koordinace adekvátně pro danou situaci v konkrétním regionu či lokalitě. Orgán ochrany přírody na Pohotovostní štáb nepřenáší (a ani nemůže) žádné své správní kompetence, ale v rámci podmínek opatření obecné povahy zakotvuje jeho postavení při věcném vyhodnocení aplikaci konkrétních zásahů v rámci postupu dle opatření a za jím stanovených podmínek. Právě z důvodu zajištění maximálního důrazu na ochranu jedinců i druhu a odbornosti ve vztahu k řešenému druhu bude Pohotovostní štáb řízen zástupcem Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, jako odborné organizace resortu životního prostředí. Odbornost AOPK ČR ve vztahu k druhu je popsána výše.

Pohotovostní štáb se zapojením zástupců orgánů/ů ochrany přírody, státní správy myslivosti, ochrany zvířat a veterinárních orgánů i Policie ČR, tedy orgánů, jejichž součinnost a případně odborná expertiza může být v jednotlivých situacích klíčová a nezbytná, je konsorciem odborníků a zástupců příslušných orgánů i zainteresované veřejnosti a jeho úkolem je na základě vyhodnocení chování konkrétního jedince či jedinců (které dle Pohotovostního plánu a tohoto opatření obecné povahy zajišťuje AOPK ČR) najít adekvátní řešení situace v daném místě a čase. Výstupem jednání Pohotovostního štábu je záznam, který poslouží jako odborný podklad pro konkrétní postup, i pro zpětnou kontrolní, monitorovací činnost orgánu ochrany přírody. Eliminace jedince je řešením *ultima ratio*, což je v Pohotovostním plánu dostatečně popsáno a upraveno podmínkami opatření obecné povahy.

Na právní regulaci řešené problematiky formou opatření obecné povahy orgán ochrany přírody pohlíží optikou stanovení racionálního postupu, kterým mimo jiné předchází případnému zneužívání institutu krajní nouze viz výše, a stanovuje a reguluje podmínky postupu jakéhokoliv škodlivého zásahu do přirozeného vývoje jedince vlka obecného, jehož chování bude identifikováno jako problematické tak, aby vyhověl zákonným limitům a současně byl operativně na řešení problematiky připraven, aby nebylo nutné přistupovat na jednu stranu k administrativně potenciálně zdoluhavým a komplikovaným řešením, nebo na druhé straně k postupům unáhleným a dostatečně nepromyšleným.

g) *nebyl naplněn žádný ze zákonných důvodů pro povolení výjimky v souladu s ustanovením § 56 odst. 1 věta druhá a odst. 2 ZOPK.*

Vypořádání:

V souladu s ustanovením § 56 odst. 4 zákona může výjimku ze zákazů u zvláště chráněných živočichů v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, povolit pouze orgán ochrany přírody. S povolením „preventivní“ výjimky počítá rovněž Pohotovostní plán, který stanoví, že „Orgány ochrany přírody mají možnost zajistit operativní aplikaci tohoto Pohotovostního plánu tím, že tuto výjimku ze zákazů souvisejících s ochranou vlka jako ZCHD vydají pro potřebu vybraných krizových situací specifikovaných v tabulce č. 1 níže“.

V souladu s ustanovením § 56 odst. 1 zákona lze výjimky povolit pouze v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody a na žádost toho, kdo zamýšlí uskutečnit škodlivý zásah.

V opatření obecné povahy jsou identifikovány a odůvodněny již výše zmíněné důvody pro povolení výjimky v souladu s § 56 odst. 1 a 2 zákona – v souhrnu zájem spočívá podle typu řešené situace v ochraně cílového druhu (před přenosem nežádoucích návyků od problematického jedince dále do populace apod.) nebo bezpečností a ochranou osob (při silné habituaci zvířete na člověka), resp. naučeného chování pokud jde o škody na hospodářských zvířatech při nichž dochází k opakovanému překonávání adekvátně provedených ochranných opatření. V odůvodnění je uvedeno: „Povolení výjimky je tak s ohledem na uvedené také v zájmu ochrany přírody ve smyslu § 56 odst. 1 zákona a zejména z uceleného celospolečenského pohledu je zajištění bezpečnosti a zdraví osob současně jednoznačně jiným převažujícím veřejným zájmem nad zájmem ochrany přírody ve smyslu tohoto ustanovení (a to i vzhledem ke skutečnosti, že přítomnost jedince s problematickým chováním, zejména pokud jde o chování v nejvyšších stupních závažnosti, není žádoucí ani z hlediska ochrany ostatních jedinců a druhu jako celku a intenzita zájmu ochrany daného jedince je tím tedy razantně snížena).“ Nadto preventivní charakter výjimky povolené dle návrhu opatření obecné povahy není v rozporu se stanoviskem orgánu ochrany přírody uvedeným v rámci odůvodnění návrhu opatření obecné povahy v rozsahu povolovaných zásahů a jejich podmínek zohledněn, kdy rozsah povolovaných zásahů není žádným způsobem omezen, a to ani stanovením množství jedinců, na které se odchýlný postup dle výjimky stanovené návrhem opatření obecné povahy vztahuje ani stanovením časových a místních okolností, za nichž lze v souladu s výjimkou postupovat.

Rozsah povolovaných zásahů je omezen výčtem konkrétních zákonných zákazů dle § 50 zákona, k nimž se vztahuje, detailními podmínkami opatření obecné povahy, odborným posouzením situace v prvních krocích procesu, rolí Pohotovostního štábu složeného z kompletních státních orgánů, ale i výše podmíněným postupem od nejmírnějších opatření k zásadnějším. Počty jedinců byly komentovány výše.

Do 30 dnů ode dne zveřejnění návrhu opatření obecné povahy (č. j. KUKHK-40101/ZP/2023-5), tedy do 18. 01. 2024 mohli vlastníci nemovitostí, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy související s výkonem vlastnického práva mohly být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, podat proti návrhu opatření obecné povahy písemně odůvodněné námitky (§ 172 odst. 5 správního řádu).

K návrhu opatření obecné povahy obdržel krajský úřad toliko výše uvedené připomínky, které považuje za vypořádané. Spolek Hlas zvířat, z.s., IČO: 07099363 prostřednictvím PLICKA & PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o označil své připomínky k návrhu opatření obecné povahy jako námitky (§ 172 odst. 5 správního řádu), s tím, že zájmy spolku Hlas jsou předmětným návrhem opatření obecné povahy přímo dotčeny, neboť návrh opatření obecné povahy a jím stanovené výjimky jsou v přímém rozporu s hlavním posláním spolku, když

v rozporu s právními předpisy umožňují bezdůvodné usmrcování kriticky ohrožených jedinců vlka obecného. Krajský úřad vyhodnotil podání spolku Hlas jako připomínky k návrhu opatření obecné povahy dle ustanovení § 172 odst. 4 správního řádu, neboť u připomínek neshledal přímé dotčení na právech, povinnostech či zájmech souvisejících s výkonem jejich vlastnického práva, neboť nelze přisvědčit tvrzení dotčení z titulu domnělého umožnění bezdůvodného usmrcování kriticky ohrožených jedinců vlka obecného. K připomínce spolku Hlas se připojila společnost PLICKA & PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o., IČO: 07524242, se sídlem Národní 58/32, Nové Město, 110 00 Praha 1 (dále také „PLICKA & PARTNERS“), která se cítí být předmětným návrhem opatření obecné povahy přímo dotčena. Krajský úřad také vyhodnotil podání společnosti PLICKA & PARTNERS jako připomínky k návrhu opatření obecné povahy dle ustanovení § 172 odst. 4 správního řádu, neboť u připomínek rovněž neshledal přímé dotčení na právech, povinnostech či zájmech souvisejících s výkonem jejich vlastnického práva, neboť nelze přisvědčit tvrzení dotčení z titulu domnělého umožnění bezdůvodného usmrcování kriticky ohrožených jedinců vlka obecného.

Závěrem odůvodnění opatření obecné povahy krajský úřad níže uvádí znění Tabulky č. 1 Pohotovostního plánu pro řešení situací při výskytu problematických jedinců vlka obecného:

Tabulka č. 1: Posouzení různých způsobů chování vlka ve vztahu k jeho nebezpečnosti pro člověka a z toho vyplývající opatření a doporučení (vypracováno a upraveno dle: Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) (2019): Policy Support Statement: The management of bold wolves; Reinhardt I., Kaczensky P., Frank J., Knauer F., Kluth G. (2018): Konzept zum Umgang mit Wölfen, die sich Menschen gegenüber auffällig verhalten, BfN Skripten 502, Hrsg: Bundesamt für Naturschutz; Bundesamt für Umwelt (2016, rev. 2019: Konzept Wolf Schweiz Vollzugshilfe des BAFU zum Wolfsmanagement in der Schweiz; Černe R., Majić Skrbinšek A., Bartol M.J., Jonozovič M. (2015): Guidelines for bear intervention groups, Action A.1LIFE DINALP BEAR project)

Závažnost situace	Klasifikace chování jedince	Popis chování vlka	Doporučená opatření	Informování veřejnosti
Blízké setkání				
I. stupeň	přirozené chování	vlk nezaregistroval lidskou přítomnost, vykazuje nadále přirozené chování	ověření hlášení, vysvětlení vlčího chování nahlašovateli	podávat informace o výskytu a etologii vlka; o doporučeném chování při blízkém setkání s vlkem; informovat místní veřejnost o doporučeném chování ve "vlčích oblastech" (včetně informace chovatelům hospodářských zvířat)
	přirozené chování	vlk se stáhne (odejde, ukryje) při náhodném přiblížení člověka na relativně krátkou vzdálenost (nad 30 m)	ověření hlášení, vysvětlení vlčího chování nahlašovateli	
	přirozené chování	vlk zůstává na dohled lidí v dopravních prostředcích (auta, traktory, apod.), ihned se nevzdaluje, pozoruje, odchází	ověření hlášení, vysvětlení vlčího chování nahlašovateli	
	přirozené chování	vlk při náhodném přiblížení se k člověku na relativně krátkou vzdálenost (méně jak 30 m) chvíli člověka pozoruje, pak odchází	ověření hlášení, vysvětlení vlčího chování nahlašovateli	
	přirozené chování	vlk za tmy jednorázově proběhl kolem lidských sídel nebo jimi prochází	ověření hlášení, vysvětlení vlčího chování nahlašovateli	
	přirozené chování	vlk za světla jednorázově proběhl na dohled od lidských sídel	ověření hlášení, vysvětlení vlčího chování nahlašovateli	
	přirozené chování	vyprovokovaný vlk se ve svém přirozeném prostředí chová výhrůžně	ověření hlášení, vysvětlení vlčího chování nahlašovateli, monitoring	

přirozené chování / chování nežádoucí vzhledem k ochraně hospodářských zvířat	vlk způsobil škody na nezabezpečených hospodářských zvířatech	zavedení preventivních ochranných opatření (zabezpečení) u stád hospodářských zvířat, monitoring	poskytovat cílené informace o etologii vlka, jeho výskytu, proč se škoda stala, jak ji lze předcházet (vysvětlení způsobů prevence), na koho se lze obrátit apod., komunikace s chovateli hospodářských zvířat
přirozené chování / chování nežádoucí vzhledem k ochraně hospodářských zvířat	vlk způsobil jednorázově škody na hospodářských zvířatech navzdory provedenímu zabezpečení	vyhodnocení efektivity zabezpečení zvířat, identifikace slabých míst, zlepšení provedení ochranných opatření, intenzivní monitoring	poskytovat cílené informace, proč se škody stále vyskytují, jak je možné zlepšit ochranná opatření apod., intenzivní komunikace s chovateli hospodářských zvířat

Závažnost situace	Klasifikace chování jedince	Popis chování vlka	Doporučená opatření	Informování veřejnosti
Situace vyžadující pozornost				
II. stupeň	smělé/nebojácné chování	vlk se ve svém přirozeném prostředí nevzdaluje od své kořisti; když zaregistruje člověka, brání svou kořist	intenzivní monitoring	poskytovat cílené informace o chování vlka ve snaze zvýšit porozumění jeho chování; podávat informace, jak se chovat, aby nedošlo k přímému konfliktu s vlkem; vyzvat k hlášení pozorování
	smělé/nebojácné chování	vlk ve svém přirozeném prostředí přichází k člověkem odlovené zvěři do méně než 10 min. (po vzdálení se člověka)	intenzivní monitoring	
	smělé/nebojácné chování - možný problém silné habituace nebo pozitivního podmiňování	vlk ve svém přirozeném prostředí si je vědomý nepříteli vzdáleného člověka, kterého jako člověka identifikoval a nevzdaluje se; o lidi v místě opakovaně jeví zájem, ale nepřibližuje se	intenzivní monitoring, důsledné zajištění možných podnětů	poskytovat cílené informace o prevenci a možnosti vyhnouti se přímému konfliktu s vlkem; místní veřejnosti a turistům vysvětlit možné příčiny a důsledky jak pro vlka, tak pro člověka; zajistit obousměrnou komunikaci s místní veřejností např. prostřednictvím horké linky, internetu, sociálních sítí, v případě svolání pohotovostního štábu je způsob (rozsah a forma) informování veřejnosti dohodnut pohotovostním štábem
	smělé/nebojácné chování - možný problém silné habituace nebo pozitivního podmiňování	vlk několik dní po sobě (více událostí v průběhu delšího časového úseku) vyhledává lidská sídla, pohybuje se v jejich blízkosti v relativně krátké vzdálenosti (menší než 30 m)	intenzivní monitoring včetně možnosti telemetrie, zvažování averzivního podmiňování, důsledné zajištění možných podnětů; může být zvažováno svolání pohotovostního štábu	
	smělé nebojácné chování - možný problém silné habituace nebo pozitivního podmiňování	vlk v blízkosti lidského sídla si je vědomý nepříteli vzdáleného člověka a nevzdaluje se	intenzivní monitoring včetně možnosti telemetrie, averzivní podmiňování, důsledné zajištění možných podnětů; může být zvažováno svolání pohotovostního štábu	
	problematické chování - nežádoucí vzhledem k ochraně hospodářských zvířat	vlk opakovaně překonává optimálně provedené doporučené preventivní zabezpečení hospodářských zvířat	svolání pohotovostního štábu => intenzivní monitoring včetně možnosti telemetrie, averzivní podmiňování až odstranění jedince z populace, není-li vhodná metoda averzivního podmiňování úspěšná nebo ji nelze z nějakého důvodu uplatnit	o rozsahu, formě a intenzitě informovanosti veřejnosti rozhodne pohotovostní štáb s cílem objasnit široké veřejnosti přijatý postup s vysvětlením možných příčin a důsledků

III. stupeň	<i>kritické chování - nežádoucí vzhledem k ochraně hospodářských zvířat a přenosu naučeného chování na další jedince druhu</i>	útoky na zabezpečená stáda hospodářských zvířat trvají - vlk se specializuje na lov hospodářských zvířat jako hlavní kořist	svolání pohotovostního štábu => odstranění jedince z populace	o formě a intenzitě rozhoduje pohotovostní štáb; cílem je objasnit široké veřejnosti přijatý postup s vysvětlením možných příčin a důsledků jak pro vlka, tak pro člověka
	<i>kritické chování - naznačuje silnou habituaci, možný problém pozitivního podmiňování</i>	vlk člověka registruje a neuteče, když se k němu člověk přiblíží na krátkou vzdálenost (menší než 30 m), opakování podobných událostí	svolání pohotovostního štábu => intenzivní monitoring včetně možnosti telemetrie, averzivní podmiňování	o formě a intenzitě rozhoduje pohotovostní štáb; cílem je objasnit široké veřejnosti přijatý postup s vysvětlením možných příčin a důsledků jak pro vlka, tak pro člověka; zdůraznit základní cíl zajištění bezpečnosti lidí
	<i>kritické chování - pozitivní podmiňování a silná habituace mohou vést ke stále odvážnějšímu chování</i>	<i>vlk opakovaně vyhledává lidi a drží se v jejich blízkosti, následuje člověka (se psem i bez) na krátkou vzdálenost</i>	svolání pohotovostního štábu => intenzivní monitoring včetně možnosti telemetrie, averzivní podmiňování až odstranění jedince z populace, není-li vhodná metoda averzivního podmiňování úspěšná nebo ji nelze z nějakého důvodu uplatnit	o formě a intenzitě rozhoduje pohotovostní štáb; cílem je objasnit široké veřejnosti přijatý postup s vysvětlením možných příčin a důsledků jak pro vlka, tak pro člověka; zdůraznit základní cíl zajištění bezpečnosti lidí
	<i>kritické chování - možný problém silné habituace nebo pozitivního podmiňování</i>	vlk se opakovaně (více než 2x) přes den objevuje v lidském sídle	svolání pohotovostního štábu => intenzivní monitoring včetně možnosti telemetrie, averzivní podmiňování až odstranění jedince z populace, není-li vhodná metoda averzivního podmiňování úspěšná nebo ji nelze z nějakého důvodu uplatnit	
	<i>kritické chování - možný problém silné habituace nebo pozitivního podmiňování</i>	vlk opakovaně vyhledává domácí psy v blízkosti lidí nebo lidských sídel a chová se vůči nim agresivně	svolání pohotovostního štábu => intenzivní monitoring včetně možnosti telemetrie, averzivní podmiňování až odstranění jedince z populace, není-li vhodná metoda averzivního podmiňování úspěšná nebo ji nelze z nějakého důvodu uplatnit	
	<i>chování ohrožující bezpečnost lidí - riziko zranění</i>	vlk následuje člověka navzdory pokusům o averzivní podmiňování	okamžité odstranění jedince z populace	o formě a intenzitě rozhoduje pohotovostní štáb; cílem je objasnit široké veřejnosti přijatý postup s vysvětlením možných příčin a důsledků jak pro vlka, tak pro člověka; zdůraznit základní cíl zajištění bezpečnosti lidí
	<i>chování ohrožující bezpečnost lidí - riziko zranění</i>	vlk brání svou kořist v blízkosti lidských sídel okamžitým útokem, averzivní podmiňování není účinné	okamžité odstranění jedince z populace	
	<i>chování ohrožující bezpečnost lidí - riziko zranění</i>	vlk se chová agresivně vůči lidem bez zjevné příčiny (aniž by byl vyprovokován)	okamžité odstranění jedince z populace	
	<i>chování ohrožující bezpečnost lidí - riziko zranění</i>	vlk napadl člověka bez zjevné příčiny (aniž by byl vyprovokován)	okamžité odstranění jedince z populace	

Vysvětlivky

Závažnost situace a naléhavost opatření	Popis	Navržená opatření	
I. stupeň	Situace není hodnocena jako závažná a nevyžaduje aplikaci opatření	monitoring	sběr údajů z terénu: pobytové znaky, informace od myslivců, lesníků, náhodná pozorování
II. stupeň	Situace je hodnocena jako problematická a vyžaduje aplikaci opatření	zavedení preventivních ochranných opatření	využití preventivních opatření na ochranu hospodářských zvířat: elektrické ohradníky, zavírání zvířat na noc do pevných chlévů, využití pasteveckých psů apod.

III. stupeň	Situace je závažná a naléhavě vyžaduje aplikaci opatření		vyhodnocování efektivnosti realizovaných ochranných opatření v časovém odstupu, a to i v případě, kdy se vlk na lokalitu v daném období nevrátil
			hodnocení efektivnosti ochranných opatření
			intenzivní monitoring
			avertivní podmiňování
			důsledné zajištění možných podnětů
			odstranění jedince z populace
			založení záznamu případu, systematický intenzivní sběr vzorků nebo údajů o výskytu a chování konkrétního jedince, možnost využití telemetrického sledování
			řešení krizové situace systematickým použitím různých metod plašení (pomocí hluku, slepých střel do vzduchu, dělobuchů, světla,...)
			odstranění nebo zajištění pro vlka atraktivních lákadel v dané oblasti (odpadků, živočišného odpadu, psů,...)
			odstřel nebo utracení, ev. odchyt

Platnost a účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti, v souladu s ustanovením § 173 odst. 1 správního řádu, patnáctým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky, kterým bylo oznámeno a pozbývá platnosti dnem 31. 12. 2033.

Poučení

Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může podle § 173 odst. 1 správního řádu každý nahlédnout u správního orgánu, který opatření obecné povahy vydal. Proti opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu podat opravný prostředek.

V Hradci Králové dne 12. 03. 2024.

Rozdělovník:

Obce, městyse a města (datovou schránkou) – k vyvěšení na úřední desce po dobu alespoň 15 dnů:

Na vědomí:

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
 Správa KRNP, Dobrovského 3, 543 01 Vrchlabí
 Ministerstvo životního prostředí, Sekce ochrany přírody a krajiny, Vršovická 1442/65, Praha 1
 Ministerstvo zemědělství, Sekce lesního hospodářství, Těšnov 65/17; Praha 1